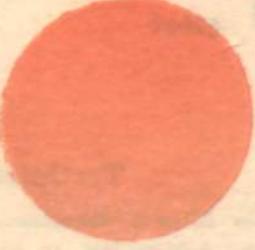

ANT

Haftalık Dergi • 14 Şubat 1967 • Sayı: 7 • 125 Kuruş

Özel sektörde
devlet
kasasından
haraç
veriliyor

TİP'in
yedinci
yılı

DİSK KURUCULARI KONUŞUYOR

HAFTANIN NOTLARI

6 şubat

Tertipler!

■ Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılması ve hakkında kovuşturma açılması için Adalet Bakanlığı'na hazırlanan tezhere Başbakanlığa, oradan da Meclis'e geldi. Meclis Başkanlığı şimdil bunu bir karma komisyon'a sevkedecektir. Tertip iyi uygulanabilirse, AP yoğunluğunun oyları ile Çetin Altan'ın dokunulmazlığı kaldırılacak, el altında bir yargı varsa, onun marifetiyile tutuklu olarak duruşması yapılacaktır. Fakat bu oynu daha salnuye konuluchen inönü, bu tertiplerin karşısına dikileceğini açıkladı. İl başkanları bildirisinin tartışıması sırasında inönü «Türkiye'de de başka ülkelerde örnekleri görüldüğü gibi, komünist takibati bâhanesi ile bir çok kimse bunu yeme tertipleri olacaktır. Bunu bekliyorum. Şimdi de bir takım gazetecilerin ve yazarların peşine düşmüştür. Başka ülkelerde görülenlere benzer bir çok hadiseleri bekliyorum. Ama bilin ki, buna müsaade etmeyeceğim. Karşılanna dikileceğimi dedi.

Yenilgi

■ İnönü başta bulundukça Sekizler için CHP içinde başarı gansı olmadığı CHP İl temsilcilerinin toplantısından sonra yayımlanan bildiri ile de anıldı. Her ne kadar Feyzioğlu, Orhan Öztrak, Ferit Melen ve Turhan Sahin verdikleri demeçerde Genel Merkeze karşı direneceklerini açıkladılar da, bu çıkış kendilerinin parti dışına düşmelerinden başka bir sonucu vermiyecektir. Büyük bir ihtiyalle Sekizler önce grup yönetim kurularından, daha sonra partiden atılacaklardır.

7 şubat

Zam ve Terör!

■ Şekere zam yapıldığı ve «Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu» adı altında yeni bir terör kanunu çıkartılacağı aynı gün açıklandı. Bakanlar Kurulu kararname göre şeker fiyatlarına 50 Kuruş zam yapıldı. Tuz fiyatları da 7 Kuruş artırdı. Şeker fiyatlarının artışı wası üzerine tâhcîlîler derhal manülere zam istediler. Her devrin adamı olan Adalet Bakanı Hasan Dincer ise Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu'nun esaslarını basına açıkladı. Türkiye'de bundan böyle düşince ve yaşı özgürlüğünün ancak enzisyon İspanya'nda görülen bir baskı altına alınacağı anlaşıyor. İktidarın almakta olduğu tedbirler ekonomik güçlüklerle doğru orantılı olarak artıyor. Halkın ıstıraptan gideremeyenler, ıstıraptan dile getirenleri sus turarak günde balıkçı vavamağa kalkıyorlar...

Zenginlik Yolu

■ Vehbi Koç, Londra'da L.P.S.'ye verdiği demeçte «Başarımı allaha inannama, iyi bir alle babası olmama, elden geldiği kadar çok çalışmama borçluyum» dedi. Bu niteliklerle insan zengin olsaydı, Türkiye'de zenginden geçilmemesi gerekdir. Herhalde Koç'un sakladığı bir meslek sırrı daha olacaktır. O da olsa kapitalizmin sırrıdır.

Vatan Hainliği

■ İzmir ve Denizli'de yapılan öğretmen toplantılarında Türkiye Öğretmen Dernekleri Federasyonu 2. Başkanı Bahri Saver «Öğretmene karşı girişilen sindirme faaliyeti vatan hainliği mertebesine erişmiştir» dedi.

8 şubat

Petrol Grevi

■ Petrol İş Sendikası'nm Batman'da Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklı tesisiinde başlatıldığı grevde olaylar oldu. Greveiller, gruplar halinde toplanarak, otobüslerle çalışmaya gelen işçilerle engel olmak istediler. Bu yüzden greveiller polis ve jandarma arasında çatışmalar oldu. 1 komiser, 3 polis memuru ve 4 jandarma yaralandı. Dört sendikacı olsun üzere 17 işçi hakkında zabıtaya karşı gelmek ve kanunen görevleri başında bulunmakla gerekken işçiler işyerlerine sokunmakla suçundan soruşturuluyor. Petrol İş Sendikası Başkanı Ziya Hepbir ise grevi, Ankara'daki lüks Buhara Otelinden telefonla yönetmektedir. Greveiller polise çarşılarken, tutuklanırken Hepbir'in Ankara'dan grev yönetmesi, askerini ateş hattına şıren komutanın cephe gerisinde kahramanlık taslasmasına benzeyiyor. Bu arada Hepbir'e 16 Şubat tarihinde İsviçre'ye gitmek üzere yurt dışından bir uçak bilet gönderildiği söylüyor. Biletin kimler tarafından gönderilmiş olabileceği üzerinde çeşitli tahminler yapılıyor...

Bütçe Kaçırma

■ Senato Başkanı AP'li Mehmet Ünalı, 1967 Bütçesinin Sensö'lük mizakeresini, geçeyi gündüzle katarak zamanında tamamıttı. Petrol, yabanı sermaye, özel sektör yönünden tartışmalı gececek Sanayi Bakanlığı ve Enerji Bakanlığı bütçeleri görüşmeleri gece yarısından sonra alınarak yenil bir taktik uygulandı. Muhalif senatörler, bu taktige «Bütçe kaçırması» taktiği diyorlar.

9 şubat

Atışlı Tatbikat!

■ Türkiye İşçi Partisi'nin Tural'ın emirnamesi hakkında verdiğigensorun energetisinde Millet Meclisi'nde görüşüleceği gün Çankaya sirtları ile Kara Harp Okulu'nun bulunduğu mevkiden başkente sürekli silah sesleri yayıldı. Ankara'nın hemen her semtinde duyulan makinelili tüfek, hafif top ve piyade tüfeği sesleri şehirde büyük heyecan yarattı.

TURAL

Nihayet saat 15'te Ankara Radyosu bir açıklama yaparak, halkı sükûnete kavuşturdu. Harp Okulu Takviyeli Piyade Takımı bir tatbikat yapmış ve bu tatbikatı Genel Kurmay Başkanı Tural ile kuvvet komutanları da izlemiştir. Atışlı tatbikattan sonra toplantı Mecliste TİP milletvekilleri hariç, diğer partilerin oylarıyla gensorun konusu olmaktan kurtulan Tural, Meclis toplantılarından sonra Başbakan Demirel ile Orduevi'nde bir yemek yedi. Yemekte Tural'ın hem atışlı tatbikatın sonucundan, hem de Meclis kararından oldukça memnun olduğu görülmüyordu. Demirel ise görevini yerine getirmis insanların rahatlığı içindeydi...

Öğretmenler

■ TOS yöneticilerinin olağan toplantılarından sonra bir muhtıra hazırlanarak başta devlet başkanı olmak üzere parti başkanlarına sunuldu. Millî Eğitim Bakanı TOS yöneticilerini kabul etmediği gibi, Müsteşarıma da «300 öğretmen bakanlık emrine alınsa ne çıkar?» dedirtti.

Her devrin Bakanı olan Hasan Dincer «Temel Hak ve Özgürükleri Koruma Kanunu» ile AP'ye minnet borcunu ödüyor

Dışişleri Bakanı Cağlayangil geçtiğimiz hafta İtalya'ya resmi bir ziyarette bulundu. Bu arada, Papa Paul VI. tarafından da kabul edildi. Yanda Cağlayangil Fanfan ile görüllüyor.

10

şubat

Yargıldırı

Nâzım Hikmet'in cezaevinde tutuklu iken yazdığı şiirlerini "Saat 21-22" isimli kitapta toplayarak yayınlayan De Yayımevi Sahibi Memet Fuat hakkında komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla ağıtan dâvâya 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde bakıldı ve savcı tarafından 7,5 yıl hapis istendi. Duruşma Memet Fuat'ın savunması için başka güne bırakıldı. Öte yandan, Çetin Altan alehinde yaptıkları yayında asılsız suçlamalarda bulunan Yeni İstanbul Gazetesi sorumluları da Toplu Basın Mahkemesi'nde yargıldırılar. Sanıklar, Çetin Altan hakkında suç teşkil edecek şekilde ifadeler kullandıklarını kabul ettiler.

Ölüm Yürüyüşü

Memleketin teknik adamlarla kalkınacağını bir çok kere ifade eden Demirel'in on aydır teknikerlerin boykotu ile ilgilenmemesini protesto etmek üzere kış ortasında Üç Tekniker Öğrencisinin İzmir'den Ankara'ya doğru yaptıkları ölüm yürüyüşü devam ediyor. Günde ancak 20 Kilometre yürüyebilen gençler, ölüm orucu da tutuyorlar.

11

şubat

Gerillaci Polis

Yayınladıkları bildiriden ötürü 15 gün tutuklanan TMTF Genel Başkanı Güneşsoy ile dokuz arkadışı kefaletle serbest bırakıldılar. TMTF olayları sırasında polise direnmekten dolayı yargılanan gençlerin duruşmasında ise Avukat Muvaffak Şeref, topum polisinin askerliğini gerillaci olarak yapanlardan söylediğini, adam dövmek ve coplamak üzere yetistirildiğini söyledi. Tanık olarak dinlenen gazeteci Ayhan Yetkiner ise, yargıcın "Size polis bu olayda vazifesinin düşme ekmiş midir?" şeklindeki sorusunu üzerine "Eğer 5-10 polisin bir genegin üzerine çullanması diğer bir polisin de arkadan başına cop vurması vazfesi içinde ise çıkmamıştır" dedi. Yetkiner, ayrıca olaylar sırasında gazetecilerin de polislere dövüldüğünü söyledi.

Sipariş!

Birinci Milliyetçiler Kurultayı çalışmaları sırasında Sabahattin Zaim adındaki profesör sendika liderlerinin milliyetçi kimseler arasından seçilmesinin şart olduğunu söyledi.

12

şubat

Disk Kuruldu

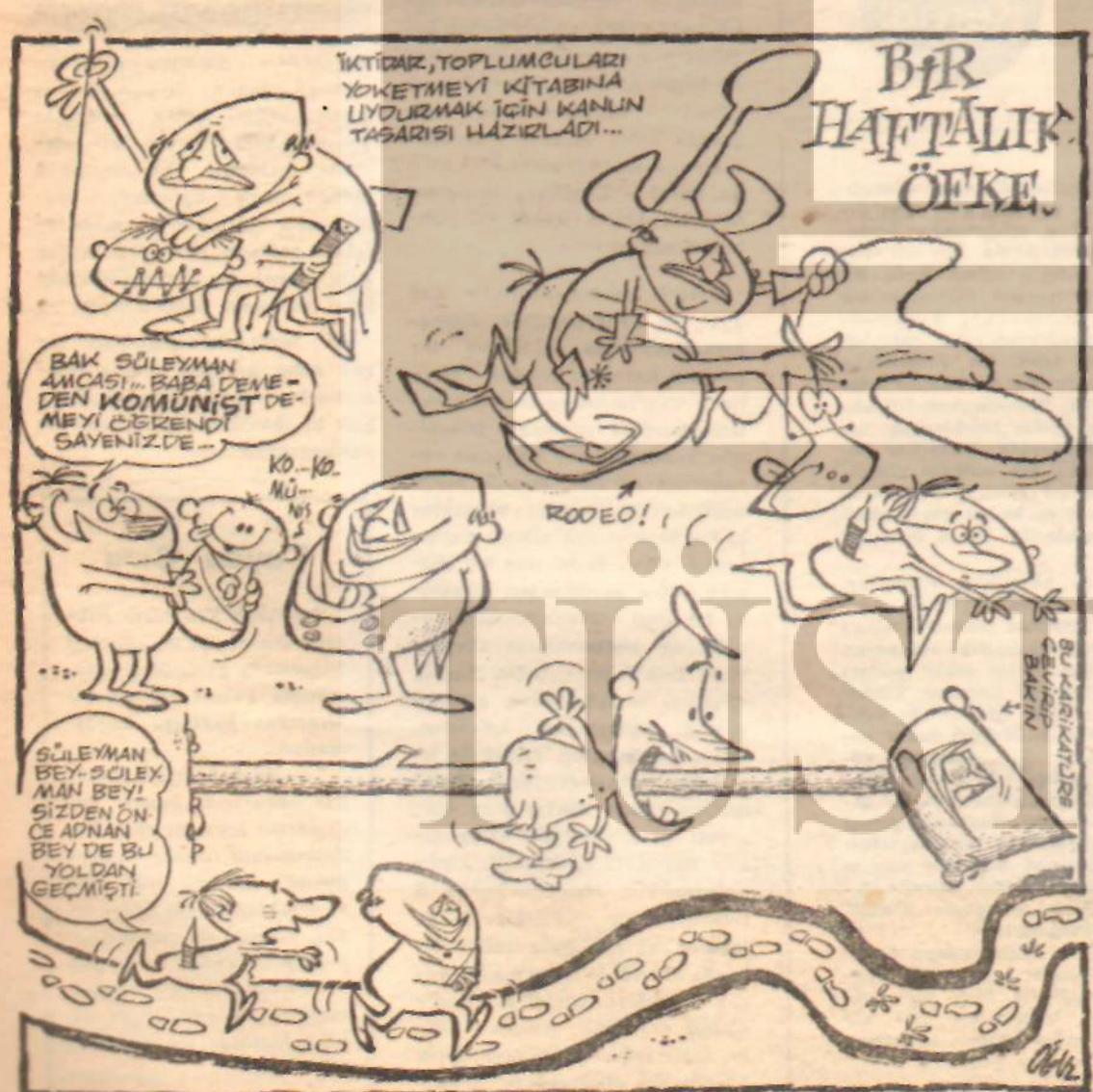
Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Maden İş, Lastik İş, Basın İş ve Gıda İş sendikalarının aynı salonda yaptıkları ortak kongrede adıları kararlarla filen kuruldu. Böylece Türk İş'ten ayrılan dört sendikanın başkanları,larının pazartesi günü İstanbul Valiliği'ne verecekleri bayramname ile DISK resmen faaliyete geçmiş olacaktır. DISK, örgütlenme çalışmaya başlarken, bütün sendikacılara, işçilere ve Türk halkoyuna dağıtılmak üzere Türk İş'ta içiyle anılan bir "Kara Kitap" hazırladı. Bu kitapta Türk İş'ta Amerikan Dolaryla nasıl satın alındığı, Türk İş'te Amerikan casuslarının uzman olarak çalıştığı, Türk İş yöneticilerin gatafatlı şekilde yaşadıkları, işçi sınıfına sırt çevirdikleri, işçilerin halk grevlerinde grev kırıcılığı yaptığı aşıklanmaktadır. DISK'in kuruluş toplantılarında da Türk - İş'in tutumu şiddetle tenkî edilmiş ve Türk - İş Temsilcisi İsmail Topkar delegeler tarafından yuhalanmıştır. (DISK'in kuruluşu ile ilgili haberimiz ve DISK kurucularının bu konudaki özel değerlendirmeleri 6. sayfamızdadır.)

HAFTANIN YORUMU**DOĞAN ÖZGÜDEN****Cıkmaç Yol!**

GEÇTİĞİMİZ hafta, Türkiye'nin geleceği bakımından büyük önem taşıyor. Bu hafta içinde AP'nin aldığı oyyla ihanet ederek ve anayasayı hiçe sayarak dolaylı yoldan faşizme gitme teşebbüsünün en açık belirtisi olan Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu, Bakanlar Kurulu'na sevk edilmiştir. Yine bu hafta içinde faşizmin açık ya da kapalı tehditleri karşısında ilk defa bir sınıf partisi, emekçilerin partisi olan Türkiye İşçi Partisi, parlamentoda tek başına anayasaya düşmanlarına karşı mücadele vermiştir. Ve yine bu parti, Türk siyasi hayatında ilk defa bir sınıf partisi olarak, halkın sınıfların bütin baskı ve tertiplerine rağmen, altı yıllık bir mücadele dönemi tamamlaması ve yedinci yılma şerefli bir demokrasi kaygası vererek girmiştir. Haftanın bir diğer önemli gelişmesi de, bugüne kadar Amerikan Doları ile beslenen sendikacılardan elinde kırılı oymalarla ülkeye bulunan işçi sınıfının, ilk defadır ki, sınıf bilincine sahip yepyeni bir kuruluşu, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonuna kavuşmuş olmasıdır.

TÜRKİYE'deki devrimci ve siferli hareketlere karşı Tural'ın emirnamesindeki kanun dışı "bir anda temizleme" operasyonunu henüz zamansız bulan egemen sınıflar, her devrin adamı olan Adalet Bakanı Hasan Dincer'in Bakanlar Kuruluna sevkettiği bir kanun tasası ile toprak ağaları, komprador kapitalizmi ve onların yardımçlarından başka herkesin temel hak ve özgürlüklerini silip süpürecek bir terör devrini parlamento yolu ile açmak istediklerini göstermişlerdir. Öyle anlaşılıyor ki, Mussolini'nin faşist kanunlarını da hâli yetersiz bularak daha şiddetli kanunlar getiren Demirel, artık diktanın çıkmaz yollarına sapmuştur. TİP'in gensoru öncəsi dolayısıyla Meclis'te yapılan görsümler de, Demirel'e bu diktatçı gelişinde cesaret verecek şekilde olmuştur. Anayasadan ve demokrasiden en küçük bir tâiz verildi mi, bunun anayasasının toþyekûn rafa kaldırılmazına kadar varacığını hâli anlamamış politika esnâfı, bugün kendi sınıfının çıkarları ile aynı paralelle gördüğü faşist tehditleri alkışlamıştır. "Ortanın Solu" edebiyatı içindeki CHP ise, Sayın İnönü'nün tarihi kişiliğile diktatçı gelişmeye zamanında teshis koymasına ve faşist teşebbüslerle sahsen karşı çıkışmasını açıklamasına rağmen, gensoru görülmelerinde TİP ile aynı paralele düşmemek gibi garip bir gerekçe ile cephe savasından şimdilik kaçmıştır.

Ne var ki, 27 Mayıs Anayasası sayesinde milletin en yüce meclisinde koltuk sahibi olanların, aynı anayasayı faşizmin çizimlerine paspas yapacak kadar büyük bir inkâr ve ihanet içinde bulunmalarına rağmen Türkiye'de anayasaya sahip çıkacak kuvvetler, 27 Mayıs önceşine göre gerek nitelik, gerekse nicelik olarak daha güellidir. Parlamentoda TİP'in ve Sayın İnönü'nün savunduğu anayasaya sahip olmuş bir Türk Ordusu vardır. Anaya savaşında gereklse camii vermekten çekinmeyeceğini ispat etmiş bir genglik vardır. Menderes'in en şiddetli baskılara karşı direnmış gazeteciler vardır. Ülkücü aydlar vardır. Ve daha önemli, 27 Mayıs Anayasasının sağladığı imkânlar içinde her geçen gün daha güllenen ve bunu DISK'in kuruluşu ile ispat eden bir sendikacılık hareketi vardır. Artık anayasaya düşmanları ile anayasacılar arasındaki mücadele başlamıştır. Saflar tutulmuştur. Tarihi gelişimi iyi bilenler için, kuvvet dengesi ne olursa olsun, bu mücadelenin sonu şimdiden bellidir. Anayasacılar muhakkak galip geleceklerdir.

Demirel de Menderes'in yolunda...

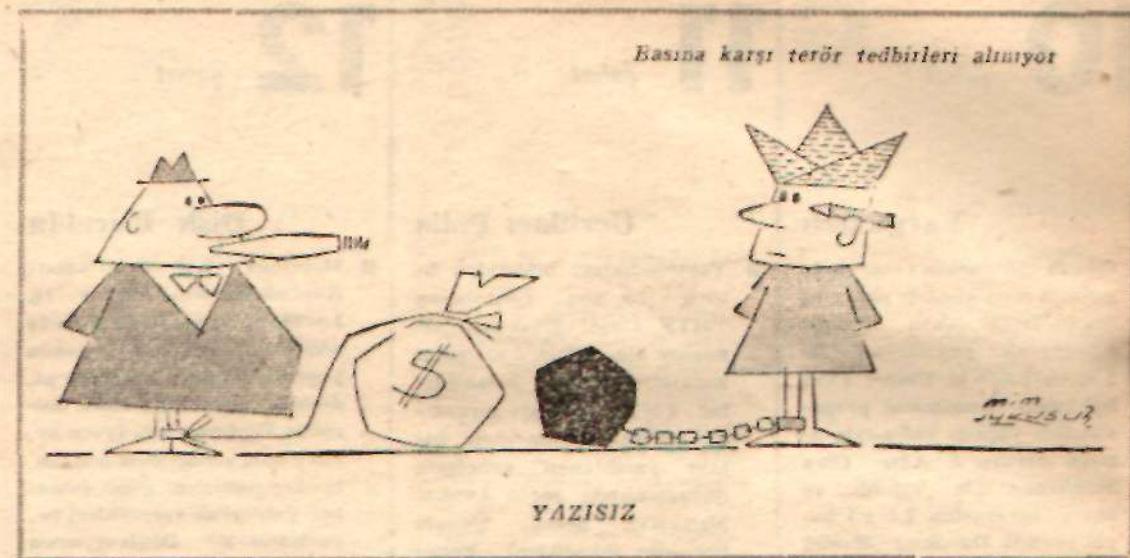
■ Dincer'in hazırladığı terör kanunu anayasaya ihanetin kesin delilidir.

DUNE kadar orduya karşı olduğumu her fırçalta açığa vuran Adalet Partisi, Genelkurmay Başkanı Tural'ın emirnamesinde bir kontakt noktası bolduktan sonra sanki bütün orduyu arkasına takmışcasına, görülmemiş bir cür'et içinde, o ordunun getirdiği anayasaya ve demokratik düzene saldırmaktadır.

Anayasa düşmanlığının, demokratik düzene ihanetin en kesin delili, her devrin adamı olan Adalet Bakanı Hasan Dincer'in Bakanlar Kurulu'na sevkettiği "Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu"dur. Bu kanun parlementodan geçirildikten sonra AP hükümeti neler yapmaya çalışır ki.. Komünistleri temizleme gerekçe-

siyle bütün vatanperver ve devrimci yazarları zindanlara sürüklüyor, toprak ağalarına, kapitalistlere, vatan sâcîlere na imha yolu ile dahi en ufak bir tenkid yöneltmeye kalkışanları mahkemelerde sırlınlıyor, keyfi kararlarla gazete ve dergileri daha matbandan çıkar çıkmaz toplatarak devrimci basını ekonomik bakımından susturacak, Türkiye'yi kellemin tam manasyla bir ölüler diyarı haline getirecektir.

Demirel iktidarı, ordunun gerçekten AP ile birlik olduğu izlenimini yaratarak grupunu bu terör kanunu meclisten geçirmeye hazırlamaktadır. AP Grupu, aynen Menderes'in 6334 sayılı radyo ve nesir yolu ile işlenen suçlara dair kanun tasarı-

YAZISIZ

sun hazırladığı günlerdeki hava içerisindeydi. Madem ki ordu kendileriley beraberdir, öylese teröre gitmemeleri için hiçbir sebep yoktur.

Geçtiğimiz hafta Millet Meclisi'nde Tural ile ilgili olarak TIP'in verdiği gensoru önergesinin görüşülmesi sırasında TIP Lideri Aybar bu hevesleri ortaya koymak "Başbakan anayasaya aykırı fikirler iştirka eden emirnameyi bütünüyle benimsemiştir. Anayasa teminatı altındaki haklar ve özgürlüklerin bir anda temizlenmesini mümkün kılacak bir dicta rejimin kurulmasında sakınca görmemektedir" demiş ve hükümet Meclis'in hesap sor-

masını istemiştir.

AP'nin orduyu Alet ederek oynamak istediği oyunu ise, aynı görüşmede, TIP Sözcüsü Behice Boran su sözlerle açığa vurmustur: "Orduya kimin katıldığı çoktan bellidir. Türk Ordusu halkçı bir ordudur. Yillardır AP'lilerin yayın organlarının yayınları, onların orduya karşı tutumunu göstermektedir. Atatürk'ten yana olan kuvvetleri orduya karışıklığını göstermek mənevəsi, birsey kazandırmaz. Ordunun aydın kadrosu, hakimiyetleri bilecek kabiliyettedir."

Ne var ki, TIP'in gensoru önergesinin oylanması sırasında diğer muhalefet partilerinin TIP'yi yalnız bırakmaları da iktidarın içertini artırmıştır. Fazla bir kere iktidara geldi mi, bunun sadace TIP için değil, kendileri için de bir son, hem de acı bir son olacağım farkeden politikacılar, Meclis kürsüsünde TIP'e karşı çıkışarak füzizme kur yapmışlardır. Bununla beraber, CHP Lideri İnönü, "Türk Ordusu'nu içinden ve dışından şahsi maksat için kullanmaya imkân yoktur" demiş ve Tural - Demirel iktidarinin tam bir ahenk içinde çalıştığını söylemiştir.

CHP'li parlementerlerin sırf TIP ile aynı paralele düşnek kaygısıyla aldıkları bir prensip kararına uyarak Meclis'te TIP'in önergesini desteklemeyeceğini söyleyen İnönü'nün konuşmasının esprisine varan AP'liler onu da kendi cephelerinde saymış olacaklar ki, bu konuşmaya alıks tutmaları, Oysa İnönü'nün bu sözleri, bütçe görüşmeleri sırasında Demirel - Tural iktidarı yineleceği sağlamaların uvertürünü teşkil etmektedir. İnönü, CHP il temsilcilerine hitaben yaptığı konuşmaya bakırsa, bütçe görüşmeleri sırasında ağırlığını ortaya koymak Tural emirnamesine hâkim olan zihniyeti ve o zihniyete sahip çırkan Demirel'i adamlı hırpalayacaktır. Nitekim İnönü, il temsilcilerine "Türkiye'de demokratik teknil yazarılar bir tekini dışında koymayı hapsi hapseSENİZ bu konuk tezadın önlne gecebilir misiniz?"

Gene sağcı basında solçulara verilecek cezaların boy boy manşetleri. On yıl da, on beş yıl da...

Paramı değerli düşüyorum.. Pahalılık genel aza alımı gidiyor. Fakir fıkra gene bir lokma ekmeğe muhtaç.. Su Anadolu Kuşunda Anadolu fıkrazi sizl sizl. Od yok, ocak yok.. Okul yok, hastane yok, doktor yok, ilaç yok.. Üstte üst yok, hasta baş yok.. Buna karşılık bir avuç zengin milyonlar milyonlar vuruyor.

Halk da artık bunu görür. Vurulan milyonları da, zenginlerin Padışah hayatın da, kendi yüksüllüğünü da görür. Moskova'nın yazarlara gönderdiği sözüm ona emir bunun önlne gecebilir mi? Türkiye'deki teknik yazarları bir tekini dışında koymayı hepsini hapseSENİZ bu konuk tezadın önlne gecebilir misiniz?

Yirmi yıldır memleketimizdeki demokratik düşmanlarıyla demokratik güçler savaş veriyor. Burjuvalar ve on'arm kuyrukları daha demokratise alınamadılar gitti. Halk güçleri 27 Mayıs'ta onları diktatoryala-

rma karşı geldi. Bundan da ders almaları. Başları sıkışınca ustaları gibi gene demokrasiye, Anayasa'ya saldırmaya başladalar. Bir avuç toprak ağası, beş on soygunca komprador zengin adına koca bir milletin mahyma gidiyorlar. Sırtlarını bir de göre dayayıp demokrasiyi öldürmeyi, Anayasa'yı yokedeceklerini sanıyorlar. Türkiye'nin bir Irak, bir Endonezya olmadığı bilmiyorlar. Ya da bilmez istemiyorlar. Türk milleti Amerika'nın tutsaklık zincirini sonuna kadar bileklerinde taşımaz, bunu da bilmiyorlar. Yüzüler boynuna tutsak olmamış bir milletin çocukları, tutsaklık zincirini bileklerinde farklılıklarla, oznur ne kadar gülü olursa olsun, kırıp atacaklardır. Bunu, bunu da bilmiyorlar.

Türk burjuvaları ahamkâr ediyorlar, sersemlik ediyorlar. Bunu söylemek bize düşmez ama, demokrasının selâmî adına konuşuyorum, azesik aksigâz ediyorlar. Onlarım demokrasiden başka çıkar yollar yok. Bir fasist diktatoru kurmak Türkiye'de ne ekonomi gâzları var, ne de politik örgütleri var. Azesik aksâları varsa onlarım da dayanacakları güvâne Anayasa gücü, demokratik gücü olmazdı. Fakat diretilirler. Demokrasiyi yozlaşdırır, bir fasist düzeni götüremek için ellerinden gelen de gelmeye de arkalardan koymuyorlar. Yirmi yıldır demokrasiyi öldürme savası veriyorlar. Daha beceremediler. Birgün demokrasiyi öldürmeyi umuyorlar. Umutsuzluk kursaklarında kalacaklardır.

Musolinîye, Hitler, Endonezya özenmesiler. Onlarım koşulları apayrıydı. Türkiye'nin koşulları başkadır. Hele bir Anayasa'ya dokunmaya kalkınlar, hele bir parmaklarını kaldırınlar, dünya başlarına nasıl yükler, işte o zaman görürler.

Ote yandan, Tabii Senatör Fahri Özdelek de, Senato'da terör kanunu ima ederek demokrasiyi bozmak tehlikesi taşıyan bu gibi teşebbüslerle karşı çıkmak istemiştir. Eski MBK üyesi ve Kontenjan Senatörü Osman Köksal da, bir gazeteye yazdığı yazında "Komünist darbe ve ihtilâli teraneleri çok gerilerde kalan demode bir taktiktir. Sosyal adalet, sosyal güvenlik ve reformlara sırt çevirmek, dar bir zümrenin refahını sağlamak, 27 Mayıs Anayasası'na şâşı bakmak, hüriyetleri, fikir özgürlüğünü kınamak veya tahdit yoluna sapmak suretiyle komünizm ile mücadele yalnız bizde görülmektedir" diyerek hem Tural'ın emirnamesine, hem de Demirel'in teşebbüslerine gereken cevabı vermiştir.

Kaldı ki, Anayasa Mahkemesi'nin 141 ve 142 maddelerin anayasaya uygunluğu konusunda hazırlamakta olduğu gerekçede ihtilâci olmayan sosyalizmin anayasaya uygunluğunun belirtileceğini hafta sonunda basında açıklamıştır. Bu taktirde, iktidarın hazırlamakta olduğu terör kanununun, demokratik kuvvetlerin muhalefetine rağmen Meclis'ten geçe dahı, Anayasa Mahkemesi'nde iptal edilmesi gerekecektir.

AP, teröre heveslendikçe biraz daha anayasa dışına düşmektedir ve bu düşüş mihakkak ki İktidardan düşüşün de yaklaşımaktadır.

Çayda Çira

Istanbul Senatörü Fikret Gündoğan'ın Sanayi bütçesinin görüşülmesi sırasında Petrol konusu ele alınırken yaptığı konuşmadan..

"— Türk halkın 3.427.038 konutunda hangi aydınlatma aracı ile evini aydınlatığını tahmin edersiniz? 155.796 evde çira yanmaktadır, 126.723 ev yağ kandili ile aydınlatmaktadır, 35.765 ev karpit ve mumla... 368.045 ev gaz lambası ile... 40.709 ev de lüks lambası ile aydınlatılmaktadır."

Zarar eden Ereğli Demir Çelik'in özel ortaklarına hazine 6 Milyon Lira kâr avansı verecek.

Yillardan beri zarardan kurtulamayan Ereğli Demir Çelik'in özel hissedarlarına ilk beş yılda olduğu gibi üç yıl daha devlet hâzinesinden "kâr avansı" adı altında haraç verilmesini öngören kanun tasarısı geçtiğimiz hafta komisyonda kabul edilmiştir. Erdemir'in Sümerbank ve Karabük gibi kamu sektörüne mensup ortakları hiç kâr almadıkları halde özel hissedarlara beş yıl süre ile yüzde 6 oranında kâr avansı verilmiştir. 1964'te bu süre sona erdiginde hukümet tasarıtı ile üç yıl daha özel sektörde haraç verilmesi teklif edilmiş bulunuyor.

Hükümet tasarısının komisyonda görüşülmesi sırasında ilgi çekici konuşmalar olmuştu. Bu görüşmelerde tütüğümüz bazı notları özetleyerek veriyoruz:

Mukbil Özyörük (Erdemir Baş Hukuk Müşaviri): Zarar ediyoruz. Kâr garantisini uzatmazak hisse senetlerimizin satışı azalacaktır. Esasen değerleri de azalmaktadır.

Mesut Erez (AP): Miessese zarar etmektedir. Sermayeye de ihtiyac vardır. Zarar ne gündeşti?

Erdemir Mali Müdürü: Özel sektör ve sermaye piyasası yaratılması için kuruldu. 106 Milyon Liralık hisse senedi satılmıştır. İlk beş yıl yüzde 6 kârları ödenmiştir. Zarar durumuna gelince, fabrika 1966 haziranında testlerini bitirmiştir. Başlama gecikmeleri olmuştur, halen yüzde 90 röndan çalışma devam etmektedir. Mutlaka kâra gececektir.

Sabahattin Savacı (AP): Niye zarar ediyorlar, ben anlamıyorum. Mamulleri dünya fiyatlarının iki üç misli. Memlekette her gün talep artıyor. Gene zarar ediyorlar. Ne zaman kâr edecekler?

Ereğli Genel Müdür Muavini: 1963'de kâra gecebecektir. Tezisimiz 2 Milyar 400 Milyon Lira'dır. Kredilerle kurulmuştur. Yıllık faiz yükü 142 Milyon Lira'dır. Kurulurken AİD'den 129 Milyon 600 Bin Dolar yüzde 5,75 faizle, Cooley fonundan 150 Milyon Lira yüzde 8 faizle, bankalarдан 115 Milyon Lira yüzde 13,8 faizle alınmıştır. Faizler yüksektir.

Ekrem Alican (YTP): Ben 1968'de de kâra geçileceğini sanıyorum. Bunlar devlete güvenerek senetleri almışlardır. Karşılığını verelim. Yılda 6 Milyon'dur, ne çıkar?

Sadun Aren (TİP): Büyük tesâslerin özel sektör eliyle kurulamayacağı anlaşılıyor. Ser-

EKREM ALİCAN
— Kimin parasını kime? —

maye piyasası böyle canlanamaz. Bu kanunu biz, özel sektörün hiç zarar etmeyeceği kanaatini vermiş oluyoruz. Devlet beş yıllık vaadini tutmuştur. Bu senetlerin sahipleri gerçekten himayeye ihtiyaç, yoksul kişiler olsalar, hukümet bunları düşünürdü. Ama senetler fukaraların elinde değildir. Tasarıya karşıyım.

Buna rağmen özel sektör milletvekillерinin oylarıyla kabul edilen tasarıya göre bir takım para sahipleri, zarar ettikleri halde devlet hâzinesiaden her yıl 6 Milyon, üç yılda 18 Milyon Lira para çekeceklerdir. Böylece Ereğli Demir Çelik'in özel hissedarlara haraç yedirilecektir. O Ereğli Demir Çelik ki, gemi yapımında kul lanılmak üzere çelik saç isteyen Millî Savunma Bakanlığı'na öncelik tanıtmamış, bir bekâma nilli savunmamızı sabote etmiştir.

DERGİN

■ izin 5 sayılı ve 31/1/1967 tarihli nüshasının

5inci sahife 2nci sütununda hakikatler tahrif edilerek mak satlı bir şekilde kaleme alınan (Adalet) başlıklı yazısı okudum. Soruşturması tarafimdan yapılan olay 3/1/1967 günü vuku bulmuş gece ifadeleri alınarak serbest bırakılan bir kişi sanıkların gelmemeleri üzerine dava 5/1/1967 günü hazır olan lara inhisar ettirilmiş, durumayı yapacak Hakime de iddianamede yazılı bazı sanıkların birlikte gönderilememeleri sebebi izahla bunların mahkemece celplerinin mümkünlüğü bulunduğu telefonla bildirilmiştir. Hakimin mezeut sanıklar hakkında iddianame tanzimini istemesi üzerine iddianame yeniden düzenlenmiştir. İşte Hakime duruşma harici verilen bilgi bundan ibarettir. Hasan Yıldız hakkında gösteri Yürüyüşü Kanununa muhalefetten dava açıldığına göre suçu ile ilgisi olmayan komünistlik hakkında Ha-

Papaz Gapone Kimdi?

Cetin Altan

HALKIN uyanmasını istemiyen sömürücü egemen çevreler, halkı uyandırmaya, kendi sınıftının bilincine yükseltmeye çalışanlarla her zaman en aşağılık ve en adaletsiz ölçülerde savaşmışlardır...

Türkiye'de de yıllar boyu egemen burjuva sınıfı halkın uyanmasını önlemek için halktan yana olanları kahretmek hırsıyla elliinden gelen yapmışlar, hafiyeler kul lanmışlar, hukukcuları en haksız işlere alt etmişler, en ünlu yazar, şair ve düşünürleri hem aç bırakmışlar, hem de cellatlarıyla zindaneclarına teslim etmişlerdir. Ve ne Anayasa tanımıdır, ne hukuk, ne demokrasi...

Yakın tarihte emekçiler ve emekçilerden yana olanlarla onları sömürmeye devam etmek istiyenler arasındaki en şiddetli mücadele Çar Rusyasında cereyan etmiştir...

Bu mücadelenin nasıl cereyan ettiğini gösteren örneklerden birini sunuyoruz simdi.

1905 yıllarında Çar gizli polis teşkilatı Okhrana'nın ünlu bir hafiyesi vardı. Bu hafiyeye papazdı ve adı Gapone'du. Kendisi ceza evi papazıydı. İçeri atılan sosyalistlere sokular onların ağızından İAH abjournaller yazdı.

Bir gün Gapone İşçileri Bakanı Plehve'ye:

— Saint-Petersburg İşçilerine dikkat ediniz. Günden güne gözleri açıyor buların, dedi.

O tarihlerde bütün sendika faaliyetleri gizli polisin emrine dayandı. Sendikalara bütün kurucu ve yöneticileri gizli polise bağıt hafiyelerdi. Buna rağmen yine de uyanıyordu işçi sınıfı...

İşçileri Bakanı İşçileri bir papazın İl deriliğinde daha iyi uyutabileceğini düşünüdü. Papazla «Rus Fabrika İşçileri Sendikası» kurmaya karar verdiler. Sendikaların başına Gapone geçecek, sarhoşluğa, kumarla karşı mücadele açacak dindar ve vatanperver iyi vatandaş yetişti.

Ve birçok şekilde de işçi haklarını savunur görünecekti.

Papaz Gapone'un gizli toplantılarında söylediği nutuklarla sakallı noranı yüzü İşçileri çabucak fethetti.

Az zamanda Saint-Petersburg'un bütün işçileri hafiyeye Gapone'un sendikasında toplanmışlardır. Okhrana'nın politikası İşçi işçi hoşnutsuzluğun Çar'ın üstünden memurlara doğru yönelikti Gapone. Öyle mitingler tertip ediliyor ki hepsinde de cam gönlünden «Tanrı Çar korusun» şarkuları söyleyiliyordu.

İşçiler Gapone'u namusuz memurlara karşı Çar'ın hatalarının kendilerine gönderdiği bir Tanrı adamı sanıyorlardı.

Ancak İşçiler Gapone'u Çar'ın hatalarını şikayetlerini bildiren bir mektup yazmaya

zorluyorlardı. Gapone da söylediği yalanlarla sıkışmıştı. İşçiler hafiyeye papaza:

— Bizi Çar babamızda götür, şikayetlerimizi ona söyleyelim, diyorlardı.

Papaz da etkilendi bu dileklerle. Sonunda şu mektubu yazdı Çar'a:

«Haşmetmeap, bakanlarına inanma. Onlar seni olayların gerçek yüzü hakkında aldatıyorlar. Halk sana inanıyor. Yarın öğleden sonra saat ikide şikayetlerini bildirmek için sarayının önünde toplanmaya karar verdiler. Sayet onları dinlemek istemezsen seninle halk arasındaki manevi bağlı kırmış olacaksın. Hiç bir şeyden korkma. Yarın halkın önline çok ve bizim naçiz ricalarımızı dinle. Ben İşçilerin temsilcisi olarak senin şahsunun çığnenmezliğini garanti ediyorum.»

İmza: Gapone »

Papaz Gapone mektubu yeni İşçileri bakanına verdi. Kendisini o yere getirmiş olan Plehve öldürmüştü. Yeni bakan mektubu görünce ölü koptu. Şaşkırdı ve çaresiz götürüp verdi Çar'a.

Çar'ın amcası Grand Due Vladimir mektubu görünce Nicolas II.'ye:

— Majesteleri aileleriyle birlikte derhal saklanmalı ve işi bana bırakmalıdır.

Çar sapsarı bir yüzde o akşam karısı ve çocuklarını alarak Petersburg'u terketti.

Ertesi gün pazartesi.

Sarayın etrafına muhafiz birlikleri yerleştirildi. Çok sıkı tedbirler alındı.

İşçilerin üstleri başları Gapone tarafından aranmışlardır. Hiç kimse silah yoktu. Çoluk çocuk iki yüz bin kişilik bir işçiliklisi saraya Çar'a dertlerini söylemeye gidiyorlardı. En önde elinde koca bir haç papaz Gapone yürüyordu. İşçiler dini şarkılar söyleyiliyordular...

Saraya tılcı yaklaştıkları sırada muhafiz birlikleri ateşe başladılar.. Çoluk çocuk kadın erkek kan içinde yerlere yuvarlandı. Binlerce insan öldü o gün...

Papaz Gapone Rusya'dan dışarı kaçtı. İhtilâlellerle işbirliği yapmak istediler, olsadı. Tekrar polisin emrine girdi ve bir ihtilâle tarafından öldürülündü.

Hafiyeye Gapone'u işi liderliği işi tarahinde önemli ve ibret verici bir sayfadır.

Modern eleştirelçiler demektedirler ki Çar Rusya'sından sonra bir çok geri ülke sendikalaların başına hafiyeler getirilmesi moda oldu. Böylece işçi hareketleri kontrol altına alındı...

Çalışan emekçi insanların gilesi çağrımızda henüz bitmiş değil.. Ama bir gün bitecek bu çile, bitecek insanların kül olması.. Bu uğurda çaba harcamış, hayatını tüketmiş kişiler, insanlığım daha mutlu ve güzel günlere erişmesi için savastılar. Gelecek kuşaklar onlara çok şeyle borçlu olacaklar.

kiymetli Türk ekşiriumumiyeli huzurunda bahis konusu sözlerin söylenip söylenenmediğini açıklayacak durumdadır. Tekzibini rica ederim.

İstanbul C. Savcılığı Basın Bürosunda Görevi C. Savcı

Yardımcısı

Hüsrev Dülger

kim ile konuşma yapıldığını kaydetmek ve hele bunu kurtuluş savaşının gazi şehri Antep'in kahraman halkına teslim etmek ne derecede kadar hâkatle ilgilidir. Kaldi ki 26/1/1967 tarihli Dünya gazetesinin olayla ilgili haberinin 7nci sahife 1nci sütununda yayınlanan

ve Hasan Yıldız'ın (kendisine "sen Antep'lisin bütün Antep'liler komünist olur" diyen Emniyet Amirini mahkemeye vereceğini söyledi) şeklindeki banyo da duruşma sırasında Savcılıkın Hakimi etkileme gibi kanunsuz bir yola gitmediginin açık delildir. Ayrıca Hakim de

KEMAL TÜRKLER
— Maden - İş Sendikası —

RIZA KUAS
— Lastik - İş Sendikası —

İBRAHİM GÜZELCE
— Basın - İş Sendikası —

KEMAL NEBİOĞLU
— Gıda - İş Sendikası —

DİSK'İN KURUCULARI KONUŞUYOR

■ Dört Sendika ortak toplantıda tarihi bir karar alarak DİSK'i kurdular

ON beş yıldan beri Türkiye'de işçi hareketini tek başına temsil eden Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun son zamanlarda işçi sınıfına ihanet durumuna düşmesi üzerine, 12 Şubat 1967 tarihinden itibaren devrimci sendikalar bir araya gelerek yeni bir konfederasyon kurmuşlardır.

Maden İş, Lastik İş, Basın İş ve Gıda İş sendikalarının Çemberlitas Şafak Sinemasında geçen pazar günü yapılan ortak kongresinde Türk İş'ten ayrılarak Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)'i kurma kararı toplantıya katılan binlerce işçinin büyük tezahüratı arasında kabul edilmiştir.

Türk işçi hareketleri tarihinde bir dönem noktası teşkil eden bu tarihi karar üzerine dört kurucu sendikanın başkanları, Maden İş Sendikası Başkanı Kemal Türkler, Lastik İş Sendikası Başkanı Rıza Kuas, Gıda İş Sendikası Başkanı Kemal Nebioğlu ve Basın İş Sendikası Başkanı İbrahim Güzelce derhal örgütlenme çalışmalarına başlayacaklardır.

Şimdiki halde 100 Bin'e yakın işçi temsil eden DİSK'e katılmak üzere Türkiye'nin dört bir yanından bir çok sendika kuruculara başvurmuştur.

DİSK'e ilk katılacak olan sendikalar, daha önce hazırlık çalışmalarında yer almış bulunan Bank İş, Ankara Basın İş, Deniz İş, Zonguldak Maden İş, Kimya İş, Pancar İş, Tekstil İş, Türkiye Genel İş, Toprak Su, Türkiye Taşıt İş, İstanbul Yapı İş ve Ankara Yapı İş sendikalarıdır.

DİSK'i kuran dört sendikanın genel başkanları, konfederasyonun kuruluş nedenleri, gelisme imkanları ve Türk İş karşısındaki durumu ile ilgili olarak ANT adına sordugumuz soruları söyle cevaplandırmışlardır:

KEMAL TÜRKLER (Maden İş Sendikası Genel Başkanı) :

1 Türk-İş, öteden beri tutucu ve çökereci olmayan, ilerici, devrimci, bil-

linçli sendikacıların yönetimindeki kuruluşlara cephe almıştır. Geçici çıkışma kararı, bizim için gerçek işçi sendikası olduğumuzun gazilik beratıdır.

2 DİSK'in amacı, işçi sınıfının memleket yönetimine ağırlığını koyması saklamak, kula kullugu sona erdirmek, sosyal adalet içinde yaşamamızın ilk koşullarını yerine getirmektir.

3 Türk-İş'in partileri üstü politikası, iktidara gelen partilere tümüyle uyduluktan başka bir şey değildir. Biz, işçi sınıfının çıkarlarına en uygun programı savunan, Meclis İşçi ve Dış Çalışmaları ve tutumlarıyla bu programa bağlı kaldıklarını gösteren partiyi tutacağız.

4 DİSK'in kuruluş hazırlıklarını aslında işçilerimiz, bilinçli üyelerimiz istemişlerdir. Sendikamız Genel Yönetim Kurulu'nda bir buçuk yıl önce Türk İş'ten ayrılarak yeni bir konfederasyon kurma görevi yöneticilere verilmiştir.

5 DİSK'in gücü, DİSK'e bağlı işçilerin bilincidir. DİSK'in kasasına, işçi parası dışında hiçbir «yabancı yardım» gitmeyecektir.

6 Türk-İş, düşübeleceği culturların en derininde çırpmaktadır. Yapabileceği zarar, yaptıklarından fazla olamaz. İşçinin bilinci güvenini yenecek ne de, ne iç sömürücü görülmemiştir. DİSK, bütün toplumu güçlerin güven kaynağı olacaktır.

RIZA KUAS (Lastik İş Sendikası Genel Başkanı) :

1 Haysiyet Divan'a verilmemiz, Türk-İş'in işçi sınıfına ihanet belgesidir. Lastik-İş camiası için ise, Türk sendikacılık tarihinde şerefli bir sahife olarak yer alacaktır.

2 DİSK, işçi sınıfının anayasadaki ictisadi ve sosyal haklarına sahip olmasına ve demokratik yollarla hertürkülü yönetim ağırlığını koyması gayeyle kurulmaktadır.

3 DİSK, İşçilerin ve sendikacılardan kendi siyasi örgütleri içinde toplanmasına çalışacaktır. Türk-İş kapitalist sömürge düzenini sürdürmek, DİSK ise sömürge düzenine son vermek istemektedir.

4 DİSK, Lastik-İş Sendikası mensupları tarafından tamamen benimsenmektedir. Açık delili, 8 Ocak 1967'de yapılan 200 kişilik temsilciler toplantısı ile 5.12.1967'de yapılan İstanbul Şubesi Kongresinde bu hareketin binlerce lastik işçi tarafından ayakta alkışlarla tasvip edilmiş olmasından.

5 DİSK bütün maddi gücünü İşçiden alacak ve bütün gücüyle İşçiye hizmet edecektir.

6 Türk-İş, DİSK'in kuruluşunu baltalamak istemisti. Türk-İş'in tutumu patronların paralelinde olacaktır. İşçi sınıfı, DİSK'in işçi hakları için namuslu, mert ve cesur mücadelede gördükten sonra mutlaka DİSK'in etrafında toplanacaktır.

İBRAHİM GÜZELCE (Basın İş Sendikası Genel Başkanı) :

1 Kendi tabanından kopmuş bir kuruluş olan Türk-İş'in Haysiyet Divanı kararı, damaklı doğmuştur. Esas suçuların sapmaları, ihanetleri bu kararla örtülmek istenmiştir.

SORULAR

1 Sendikanızın Türk İş'ten ihraç edilmesinin gerçek nedenleri nelerdir?

2 Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu hangi gayelerle kurulmaktadır?

3 İşçi sınıfının sendikacılık faaliyeti ile siyasi faaliyetini ne şekilde teliş etmemi düşünüyorsunuz? Türk İş'in siyasi partiler karşısındaki tutumundan ne bakımdan ayrılıyorsunuz?

4 DİSK'in kuruluşu subeleriniz ve temsil ettiğiniz işçiler tarafından nasıl karşılanmaktadır? Hareketiniz tam mânâsıyla tabana inmiş midir?

5 Türk İş'in Amerikan Dolari ile beslenen maddi gücüğe karşılık DİSK'in maddi imkânları nelerdir?

6 DİSK'in kuruluşu karşısında Türk İş'in baltalamaya teşebbüsleri var mıdır? İşçi sınıfının iki kuruluş arasındaki seçimi hangisinden yana olacaktır?

2 DİSK, bağımsız bir Türkiye ve bu Türkiye'nin içinde mutlu bir işçi sınıfı yaratmak için ve yurdumuzun uygar düzeye erişmesi yolunda anyasanın öngördüğü bütün hakları sonuna kadar kullanarak mücadele edecektir. Sömürge düzeni yerine sosyal adaletin gerçekleştirmesini sağlamaya çalışacaktır.

3 İşçi sınıfı kendi temsilcilerini parlamentoa sokarak kendilerinden yana kanunların yürürlüğe girmesini sağlamadır. Türk-İş'in partilerüstü politika deyimi gerçek bir oyundur.

4 DİSK'in kurulması isteği tabandan gelmiştir. İşçiler artık kendilerini sömürürenlere karşı gerçek bir güçbirliğine sahip bir örgüt içinde haklarının aranmasını istiyorlar.

5 DİSK ilk kuruluşunda 115 Bin İşçi sınıfı temsil edecektir. DİSK'in ilk kuruluşunda kapsadığı üye adedinin geliri Türk-İş'in bugünkü göstermelik varlığının on defa ötesinde bir güç arzedeciktir.

6 Tarihin bütün dönemlerinde böyle baltalama teşebbüsleri olmuştur. Ama ne yaparsa yapısınlar, DİSK'in halktan yana, emekten yana ve Türkiye'nin bağımsızlığınından yana olan meşalesini söndüremeyecekler, kendileri yıkılıp gideceklerdir.

KEMAL NEBİOĞLU (Gıda İş Sendikası Genel Başkanı) :

1 Türk-İş, bugüne kadarki tutum ve davranışlarıyla sendikalar arası gerçek bir dayanışmaya gidilmesini sağlamamış, Türk İşçi sınıfının derlenip toparlanmasına engel olmuştur.

2 Türk emekçilerinin, anayasamızı emrettiği insanca yaşama düzeyine ulaşabilmesinde Türk sendikacılığına büyük görev düşmektedir. DİSK bu görevi yerine getirecektir.

3 İşçi sınıfı politikaya ağırlığını koymak zorundadır. Mücadele mutlaka politik yöne kaydırılmamıştır. Türk-İş, partilerüstü politika izliyor diyerek iktidarların dumensuyunda gitmekte, işçi sınıfının çıkarlarına taban tabana aykırı bir yola girmişi olmaktadır.

4 Biz, tabanın sesine uyarak eyleme geçtik.

5 Türk-İş, AİD'den aldığı yardımlar dolayısıyla bağımlı bir durumdadır. İş ve dış sömürücüler doğrultusunda yürümektedir. DİSK maddi gücünü tamamen Türk İşçisinden alacaktır.

6 Türk-İş bir balondur. Dışarıdan güdü görünü, fakat içi boştur. Bu balon patladığı zaman içindeki ur bütünü çiplaklıyla gözler önüne serilecektir.

DİSK'in Kuruluşunu Selâmlarken

FETHİ NACI

Ferruh Doğan

DEVİMÇİ İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu (DİSK) kurmağa karar veren sendikalar, 12 Şubat 1967 günü yaptıkları kongrelerde gerekli kararı alarak DİSK'i resmen kurmuşlardır. Bu olay, yalnız işçi hareketleri tarihimize bakımından değil, Türkiye'nin politik, sosyal, ekonomik gelişmeleri bakımından da, bağımsızlık savasımız bakımından da son derece önemlidir.

DİSK, TÜRK-İŞ'in hatalı davranışları sonunda rayından çıkarılan, daha doğrusu kapitalizmin lokomotifine bağlanamaya çalışılan Türk işçi hareketini rayına oturtmak için kuruluyor. Bir büyük örgütten ayrılan her grup, genellikle, sonunda güçsüz kalmak, ufalanıp gitmek tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Fakat Türk-İŞ'in, işçi sınıfının gerçek temsilcilerine karşı itici tutumu ve Türk-İŞ'te kalarak Türk-İş'i islah etmenin imkansız hale gelisi, devrimci sendikaları yeni bir konfederasyon halinde örgütlenmek zorunda bırakmıştır.

TÜRK-İŞ; Amerikan doları, Amerikan uzmanı, işveren teşekkürü ve komprador iktidarı himayesi ile yürlitmek istemektedir işçi sınıfının ekonomik mücadelelesini. 1963 - 1965 arasında A.I.D.'den, O.E.C.D.'den, I.C.F.T.U.'dan aldığı paralar 5 milyon lirayı geçmektedir. Uzman adı altında iş gören Amerikalılar, Türk-İŞ aracılığıyla, Türk işçi sınıfının uyanaması için ellerinden geleni yapmaktadır; Türkiye'yi bir yarı-sömürge şartları içinde tutmak isteyen Amerikalılar toplumun en dinamik sınıfı olmaya aday işçi sınıfını eğitip bilinçlendirmeyi önlüyor, sözümlü bir partiler üstü politikaya, işçi sınıfının hakim sınıfların oy deposu halinde tutmaktadır. «Partiler üstü politika» ilkesi altında, gerçekte, Türk-İŞ yöneticileriyle işverenler aynı temel düşüncede birleşmektedirler: Mevcut kapitalist düzen olduğu gibi sürüp gidecektir; işçiler, bu değişim düzenden içinde, sadece ufak tefek çıkarlar sağlanacaktır. Ve işçilerin bilinci öyle bir aşırı seviyede tutulacaktır ki işçi fabrikasında grev yaptığı kapitalistin kurduğu siyasi partisi oy vermekte devam etsin!

BUNUN işin Türk-İŞ, bütün baskınlara rağmen gelişen işçi hareketinin çok gerisinde kalmıştır. İşçi sınıfı, Türk-İŞ yöneticilerinden çok daha yükelli, çok daha bilinçli olduğunu ispat etmiştir. Örnekler pek çoktur. Zonguldak'ta tarihi günler yaşanır, işçiler 60 kurus için kurşunlanırken, Türk-İŞ yöneticileri, harekete sahip çıkmaktan korkmuşlardır, tıpkı Adalet Partisi yöneticileri gibi, «Bu işte bir komünist parçası var» diyecek feriyadı basmışlardır. Pasabahçe grevinde yüzkarası davranışlarında bulunmuş, onurlu davranışları sendikaları onur kuruluna vermiştir. Grev hakkı ile işlemey hüle getiren ertelenen kararları karşısında sesini çikaramamıştır. Çoğu davranışları, işçi sınıfına karşı ve işçi aleyhisi iktidardan yanadır. Son Yönetim Kurulu bildirisindeki su sözler, bu bakımından, çok ilgi çekicidir: «Türk-İŞ, kaynağım Anayasa ve kanunlardan almayan bütün kanunsuz davranışların kesin olarak karşısındadır. Bu cümleden olmak üzere yurdumuzu hür dünyadan ayırmak, bağlı bulunduğuımız millîlerarası anlaşımlardan koparmak isteyen maksatlı davranışları, anarşist sokak gösterilerini asla tasvip etmemekte ve bu davranışta bulunanları takib etmek-

tedir... Türk-İŞ aşırı akımların kesinlikle karşısındadır. Bu aşırı akımlarla yeteri derecede mücadele de edilmeliğini teşsür ve esefle tesbit etmiştir. Türk-İŞ yöneticileri, yeni sömürgecilikten yana, demokrasiye ve özgürlüğe karşı bu davranışlarıyla Türk-İş'i Adalet Partisi'nin bir hoparlörü haline getirmiştir.

Türk-İŞ'in işçi sınıfına karşı tutumu, işverenler ve iktidar çevrelerinde büyük bir sempati ile karşılanmaktadır. Bunun için DİSK, başlangıçta, birtakım güçlülerle karşılaşacaktır.

TÜRK-İŞ, yıllardan beri, işçilere gi düşünceyi açlamaya çalışmaktadır: İyi sendika, ücretlerde artış sağlayan sendikadır. Siz istediginiz kadar ücretlerde artış sağlayın, fiyat mekanizmasını ellerinde tutan, istedikleri zaman istedikleri zamı yapan kapitalistler; hakim sınıfların yararına yürüttüren vergi, para ve kredi politikası bu ücret artışlarının gerçek değerini sıfır, kimi zaman sıfırın da altına düşürebiliyor; sadece bir sendika çalışması işçilere uzun vadede fazla bir şey sağlamaz; Türk-İŞ, bunları, daima işçilerin gözlerinden saklamaya çalışmıştır. Ve şimdî işverenler, bu durumdan yararlanarak, Türk-İŞ'e bağlı sendikaları kuvvetlendirme, onların ücret isteklerini daha anlayışla karşılamağa, buna karşılık, DİSK'e bağlı sendikalara çeşitli güçlükler çıkarmaya çalışacaktır. Adalet Partisi, Türk-İŞ'i, çeşitli yollardan desteklemeye çalışacaktır.

BÜTÜN bunlar karşısında DİSK'in en büyük dayanağı uyandırılmış, bilinçlendirilmiş işçi kitleleridir. Çünkü DİSK'in güveneceği ne Amerikan doları vardır, ne de işveren teşekkürü!

Büyük bir eğitim faaliyetine girişmesi zorunu olan DİSK yöneticilerinin dikkat edecekleri en önemli hısus, sendika ile parti arasındaki mahiyet farkıdır.

Sendikalar, işçilerin hemen çözüm bekleyen günlük meselelerinden hareket ederek kitleleri aşağıdan yukarıya örgütlerler. Başka görevleri, işçilerin hakkı isteklerini savunmaktır. İşçiler bunun için giderler sendikalara, sendikalardan bekledikleri budur; bu ekonomik mücadele içinde yavaş yavaş bir sınıf bilinci kazanırlar. Sendikaların görevi, işçilerin politik görüşlerine bakmadan, bütün bir işçi sınıfını örgütlemektir.

Oysa devrimci bir parti, tam tersine, belirli bir programı ve ileri bir ideolojili benimsenmiş üyelerden kuruludur. Böyle bir partinin üyeleri, çeşitli sosyal sınıflardan ve tabakalardan gelmelerine rağmen, mümkün olduğu kadar mittecanlı bir topluluk meydana getirirler ve kitleleri parti programı etrafında toplayamaya, harekete getirmeye çalışırlar.

Bir sendikanın kendini politika -gündük politika- meselelerine fazla kaptırması, bunu da belirli bir açıdan yapması, parçalanma ve tecrit edilme tehlikesini getirebilir. Bunun sonucu olarak, işçi kitlelerinin bilinen yoksun geri tabakalarına ulaşmak, bunları uyandırmak ve sınıf bilinci kazandırmak görevini, bu çok önemli görevi, yerine getirememek olur.

DİSK yöneticilerinin bu meselelerin bilincine varmış, tecrübeli, bilgili ve yürekli kişiler oldukları biliyoruz. Kendilerine güç yollarında başarılar dileriz.

AYBAR'IN ANT'A ÖZEL DEMECİ

DOĞAN ÖZGÜDEN

Türkiye'de emekçi sınıfların tek siyasi kuruluşu olan Türkiye İşçi Partisi 13 Şubat 1967'de altı yıllık çalışma dönemini tamamlayarak yedinci yılını girmiştir. TİP'in, Türkiye'nin hemen her köyünde taraftarı bulunan, Türk politika hayatında nitelik olarak ağırlığını duyuran ve parlamentoda 15 üye ile temsil edilen bir siyasi kuvvet haline gelmesi kolay olmamış, Türkiye'nin bağımsızlığını, Türk halkına ve sosyalizme inanınanların çeşitli tertip ve baskılara rağmen özgürlüklerini ve hayatlarını tehditeye atarak verdikleri olağanüstü mücadele ile bu noktaya varılmıştır.

Kuruluşunun yedinci yılında Türkiye İşçi Partisi'nin durumu, problemleri, görüşleri üzerinde konuşabilecek en yetkili kişi, muhakkak ki, bu mücadelenin beş yıldır en ön safada bulunan TİP Lideri Mehmet Ali Aybar'dır.

Tural olayı hakkındaki gensoru önergesinin Millî Meclisi'nde müzakere edileceği bir sırada ANT adına görüştüğümüz Sayın Aybar'ın, büyük meşguliyetine rağmen sorularımıza verdiği cevapları aynen yanyoruz:

- Türkiye İşçi Partisi altı yıllık faaliyet döneminde Türk politika hayatına neler getirmiştir?

Altı yıldır halkın bilinçli olarak politikaya girmesi, devlet yönetimine ağırlığını koyması için uğraşıyoruz. Halkın, halktan yana olan Anayasaya sahip olması için uğraşıyoruz. Emekçi halk sınıfı ve tabakalarının ağırlığı olmadıkça, i.e. bağımsızlık korunabilir; ne gerçekten demokrasi kurulabilir; ne hizli kalkınma, ne de sosyalizm olur.

Bir köylü yurttaşımız bana «Cennetin kapısını açınız; yürüyüp içeri girmek artık bize düşüyor» demiştir. Bu sözler, Türkiye İşçi Partisi'nin ne olduğunu, ne yapmak istediğini, politika hayatımıza ne getirdiğini renkli ve canlı bir şekilde özetliyor.

Türkiye İşçi Partisi emekçi sınıf ve tabakaların partisidir. Türk politika hayatına emekçilerin ağır başlı sesini getirdi.

27 Mayıs Anayasası, çok partili demokratik rejim. O'nun varlığı ile gerçek anımlarını buldular. Zihinlerde bir türlü çözülemeyen bir muamma olarak kalmış yüz küsur yıllık rejim buhranının nedenleri, Türkiye İşçi Partisinin açıklamalarıyla gün ışığına çıktı.

Türkiye İşçi Partisi, Anayasanın birincik yürekli savunucusudur. Amerikan emperyalizmine karşı yürütüggümüz ikinci Millî Kurtuluş hareketinin bayraktarıdır. Hizla uyanan emekçi halk yığınlarının tek umududur. Türkiye İşçi Partisinin programında açıklandığı, sosyalizme giden ekspresyon olmayan kalınma yolundan başka alternatif yoktur.

Türkiye İşçi Partisi, bütün bu gerçeklerin, en uzak köylerde bile iştilip öğrenilmesini sağlamıştır.

- Türkiye İşçi Partisi bugünden kadarki örgütlenme çahşalarında ne gibi engellerle karşılaşmıştır? Bugün yemek zorunda olduğunuz güçlükler nelerdir?

Türkiye İşçi Partisi bugünden 59 ilde örgütlenmiştir. Bu örgütlerin hemen hepsi mahallindeki arkadaşlarımızın mali fedakârlıklarıyla kurulmuştur. Bu nüfusuna dikkat çekelim.

Daha derebeylik kalınlığı ilişkilerden bile tamamiyle kurtulamamış olan, tıpkı tecrübeli, kurnaz ve hunhar bir komprador burjuvazisinin her türlü baskı, yanıtma, aldatma araçlarını kullandığı bir ülke olan Türkiye'de, sosyalist

MEHMET ALİ AYBAR

— Türkiye Sosyalizmi bağımsız kalacaktır —

bir partinin halka mal edilmesi kolay değildir. Ama başka yolu da yoktur bu isin. Sosyalizm ancak halkla kurulacaktır.

Dişardan kaba kuvvet saldırısı dönemi geride kalmış görünüyor. Bugün içerdene saldırlara kuvvet verilmek istenir. Bunlar parti bireğini, partililer arasındaki sevgi, saygı ve dayanışmayı bozma tesebbüsleri biçiminde karşısına çıkarıyor. Türkiye İşçi Partisini içeren cökertmek için harcanan bu çabalardan Filyük Kongrede en yüksek noktası ulaşmıştır. Fakat tabanın uyankılığı karşısında fesatçılar hiçbir başarı kazanmadılar. İçimizde sokağın ajanları aramızda barınamayacaklardır.

Beri yandan acz içinde kıvrılan halkın sınıflara mahut 141 ve 142. maddeler ile artık koltuk değneği olamadığı için, yeni kanunlar hazırlanıyor. Böylece Türkiye İşçi Partisinin faaliyetlerini kısıtlayabileceklerini sammaktadırlar. Anayasaya aykırı kanunlarla halkın uyumunu, millî kurtuluş hareketimizi durdurabileceklerini, sosyalizme set çekenleri sanıyorlar. Boşuna gayretler bunlar. Anayasaya aykırı kanunları Anayasa Mahkemesi'nde iptal ettiririz. Halkın uyansını, haklarına sahip çıkışını kanunlarla önlemek mümkün olsay-

dı. dünyanın bir ucundan öbür ucuna taşılı diktatörler hükmü sürerdi. Bayolların az bulundukları 141 ve 142. maddelerin mucidi Mussolini ve rejimi ne rede? Hitler nerede? Nerede bütün kudretli diktatörler? Tarihin akıcı durdurmak hiç kimseyin güçünde gildir.

• Türkiye'de ilk defa doğrudan doğruya emekçiler tarafından kontrol ve tüzüğünde emekçi sınıfları dayandığım açıklanan Türkiye İşçi Partisi, kitleleri bilinçlendirme görevini yerine getirebilmiş ve emekçiler halka gereken ilişkileri kurabilmemişdir? Bu görevin yerine getirilmesinde ve halkla ilişkiler kurulmasında tatmin edici sonuçlar alınmışsa nedenerdir?

İlk bakışta halkın bilinçlendirme kursları sağlanan bir eğitim işi görünür. Kapitalist bir düzende içinde bulunduğu halefette bulunan sosyalist bir parti halkı bu yoldan eğitmesi mümkün değildir. Ancak yönetici kadrolar kursları geçirilebilir.

Geniş halk yığınlarının bilinçlendirme sosyalist bir partinin halkı politik eyle-

- Türkiye sosyalizmi ithal malı değil, bağımsız bir harekettir.
- TİP, sosyalizmi halkla beraber aşağıdan yukarı kuracaktır.
- Faşizme karşı muhalefet tek cephe haliinde direnmelidir.

icine sokması ile gerçekleşir. Bunun için Partinin yurt içinde örgütlenmesi ve yurt sorunlarına, halkın isteklerine, sosyalist açıdan geçerli çözümler ileri sürmesi gerektir. Bu iş esas itibariyle basın ve yayın yoluyla yapılır. Fakat Türkiye İşçi Partisi'nin yayın organları, etki alanları sınırlı, küçük mahallî dergiler, gazeteler, TRT yayınları çok etkili olabilir tabii. Ama TRT tarafsız değil. Türkiye İşçi Partisi'nin bildirilerini, anımsız hale getirerek yayınıyor. İstekleri üzerine verdigimiz demeçleri bile, ses bantlarında tâhirfat yaparak sansürsürüyor. Ancak seçimlerde yaptığımız radyo konusmalarıyla, gerçekleri geniş halk yığınlarına duyurabiliyoruz.

Bu alanda parlamento çalışmaları da çok önemli. TRT ve büyük basın, milletvekillерimizin konuşmalarını, müdafaheleriner ne kadar kısaltalar, surasını bulasını budasalar, gene de halkın gerçekleri ögrenerek bilinçlennesine istemeyecek hizmet etmiş oluyorlar.

Fakat en etkili davranış, sanıyorum geziplerde halkın doğrudan doğruya temas sağlamak; göz göre, diz düz halkın dertleşmek; sorularını cevaplandırmak oluyor. Sözlü öğreti, Bir köy kahvesinde yaptığınız konuşma, kısa zamanda bütün bir çevreye yayılıyor. Doğrudan doğruya temalar, yalansız konuşanlar, yürekleriyle konuşanlarla halkın arasında kuyvetli bağlar kuruyor.

Türkiye İşçi Partisi'ni köye yerlestirmek kararındayız. Bütün olanaklardan yararlanıyoruz. Önümüzdeki seçimlere kadar mümkün olduğu kadar çok köyde parti görevlileri tayin edeceğiz.

Süphesiz gene baskılar var. Ama yürekli uyanık köylü liderler de var.

● T.I.P. milletvekilleri Meclis'e girildikten sonra parlamento çalışmalarında ne gibi gelişmeler bekliyoruz? Parlamento çalışmalarında ne gibi engellerle karşılaşırız? Bu engellere rağmen T.I.P. parlamentoda ne gibi sonuçlar elde etmiştir?

Parlamento çalışmaları bizim için son derece önemlidir. Ondört milletvekili ve bir senatörden ibaret, küçükçük grubunuza halkın yarına kanular çıkartmamız beklenemez elbet. Ama parlamentodaki çalışmalarımdız gene de yararlı oluyor.

Kapitalist düzende sosyalist partiler için, parlamento en etkin bir platformdur. Parlamento partilerin aynasıdır. Ne oldukları, kimden yana oldukları açık şekilde ortaya çıkar.

Türkiye İşçi Partisi Büyük Meclis'e emekçi sınıf ve tabakaların sesini soktu. Artık Meclis'te bir sosyalist muhalefet bulunuyor ki, ağırlığı milletvekilleriinin sayısını çok aşıyor. Örneğin: İkili anlaşmalar, Amerikan üsleri sorunlarını Meclis kürsüsüne biz götürdük. O gün «yalansı» diye bağışan iktidar, bugün «ipsiliklerin düzeltmeye uğraşıyoruz» demek zorunda kaldı. Hiçbir şeyi düzeltmeleri yok; ama yillarda milletten habersiz neler yapıldığı açığa çıktı. Bu üslerin bugün bizi ne gibi tehditlerle

karşı karşıya bıraktığı, artık halk tarafından biliniyor.

Biz Meclis'e girmeden Anayasadan hemen hiç söz edilmezdi. Şimdi sözü en çok edilen yasa, Anayasamızdır. Anayasamız ne olduğunu, ne olsadığım Meclis kürsüstünden halka iuryorduk. Anayasamızın fukara halktan yana bir devleti olduğunu; sosyalizme açık bir yasa olduğunu açıkladık.

Büyük Meclis'te işçilerin, köylülerin, küçük esnafın, arkasız memurların, öğretmenlerin, toplumcu, ilerici gençlerin, yani emekçi halkın, namuslu aydınlarıyla bütün ulusun haklarını, taviz vermeden, gerçekten sonuna kadar savunan birlik Parti olduğumuzu, her vesileyle ortaya koyduk.

Halk yarına kanun teklifleri yapıyor. Meclis Başkanlığı'na gerçek topak改革unu sağlayacak bir kanun tasarısı sunduk. Önümüzdeki günlerde bütçe Kanunu görüşülürken halktan yana tâtil tasarıları vereceğiz. İş Kanunu ve Deniz İş kanunları hakkında da, tekliflerimiz var. Ama bunların hepsi de reddedilecektir. Ve halkın böylesi kimin kendinden yana, kimin kendisine karşı olduğunu bir kere daha görecektir.

Parlamento çalışmalarının yeni bir düzene sokulması zorundadır. Bugünkü içtütük, emekten, halktan yana bir partinin dilediği kadar etkin olması mümkün değildir. Aksaklıların, yolsuzlukların Meclis kürsüsünden dile getirilebilmesi son derece ağır formalitelere bağlıdır. Gensoru ve Meclis Araştırması yollarına her zaman baş vurulamaz. Sözlü soru mhesesi ise, acele sonuçlar alınmasının elverişli değildir.

Türkiye İşçi Partisi bir sosyalist muhalefet grubu olmanın bütün ağırlığı ile varlığını Meclis'e kabul ettirmiştir.

Biz Meclis'e girmeden söyle görülmüş durumu: «Emekçi sınıf ve tabakaların yana, tam bağımsızlığımızdan yana tekli getireceğiz Meclise. İki ihtiyal vardır: ya bunların karşıuma çıkalardır; ya da bu tekli, genis ölçüde değiştirek de olsa, benimsyeceklidir. Her iki sık da halkın yararmadır.» demisti. Genel çizgisile durum tahminimize uygun biçimde gelişmiştir. Türkiye İşçi Partisi'nin Meclis'e girmesi, Meclis'teki eğitimciler, halkın uyamusı, sosyalizmin halka mal olduğunu büyük ölçüde hızlandırmıştır. Maya tutmuştur. Bu demek değildir ki, lenger yogurt olmuştur. Hayır! Daha etin mücadeleler var önlümde. Ama maya tutmuştur.

● T.I.P. tüzüğünde ve programında «sosyalizm» kelimesi kullanıldığı ve sadece «kapitalist» olmayan yola dan söz edildiği halde genel seçimden sonra T.I.P. yöneticileri tarafından «sosyalizm» kelimesi kullanılmaya başlanmıştır. Sebebi nedir? T.I.P. nasıl bir sosyalizm anlayışına sahiptir?

Türkiye İşçi Partisi sosyalist bir partidir. Bir partinin sosyalist olduğu, kapitalist düzeni sosyalist bir düzene dönüştürmek için, emekçi sınıf ve tabakaları

eğitim örgütleyerek iktidara getirmek amacıyla gütmesinden anlaşılr. Tüzüğü, programı ve izlediği politika ile Türkiye İşçi Partisi'nin bu nitelikte bir parti olduğu süphesizdir.

«Kapitalist olmayan yola» Türkiye İşçi Partisi'nin iktidara geçince sosyalizmi gerçekesinde kaldığını da olsa, yararlıdır. Dünanya kuvvet dengesi böyle bir yönde dönüşüyor ki, bu ilişkiler bunları kurmuş olanların niyet ve maksatlarını dalmaya ağabili. Ve «nezaket ziyaretleri» Atatürk dış politikasına gerçekten dönülmeye yol açabili.

Türkiye birden bire sosyalizme geçmeyecektir. Hiçbir toplum birden bire sosyalizme geçemez. Çünkü sosyalizm halkın beraber kurulduğu için bir «birlik» işidir. Halk uyanacak, bilinçlenecek; bir sosyalist parti saflarında örgütlenerek etkin bir politik güç haline gelecek ve toplumda kuvvet dengesinin kendi lehinde dönüşmesiyle iktidara geçecektir. Bundan sonra köklü dönüşümlerle bir yandan sosyalist bir ekonominin temeli atılınır, bir yandan da kapitalist ilişkiler yerine, sosyalist üretim ilişkileri kurulacaktır.

Bütün bunlar bir tarih sürecinin belirli aşamalarıdır. Bazi koşullar bir araya gelirse, bu silreç az çok kışabili. Ama hiç bir zaman sosyalizm bir anda kurulamaz. Çünkü halksız veya halka rağmen etepeden hanes sosyalizm olmaz; olamaz.

Türkiye İşçi Partisi yöneticilerinin son zamanlarda «sosyalizm» sözcüğünü daha sık kullanmaya başlamış olmaları, bazı kişi ve kuruluşların Türkiye İşçi Partisi'nin paralelinde görünen, fakat kapitalist ilişkileri muhafaza eden görüşleri, halkın etmege çalışmış olmalarından ileri gelmektedir. Zihinlerin bulanırılmasını önlemek istiyoruz.

Türkiye İşçi Partisi'nin sosyalizmi, «Türkiye Sosyalizm» ithal malı değildir. Bu, ne Batıda, ne Doguda örnekler benzer. Çünkü Türkiye ne Batıdır, Ne Dogudur. Türkiye kendine özgü koşulları olan bir ülkedir. Koca bir imparatorluktan yarı sömurge durumuna düşmüş; bir milli kurtuluş savaşıyla politik bağımsızlığı kavuşturuya da, bunu da yitirmış, bir benzeri galiba bulunmayan, geri kalmış bir toplumdur.

Böyle bir tarihe sahip olmak, gerek temelde, gerekse üst yapıda birtakım özelilikler meydana getirmiştir. Türkiye'de sosyalizm, bu özelliklere şart çevirerek kurulamaz. Türkiye İşçi Partisi bu özelliklere, mücadele eylemi içinde «Teorisinin mihengine» vurarak, Türkiye'nin sosyalist yolunu çiziyor.

Türkiye'de sosyalizm, halkın beraber, aşağıdan yukarı kurulacaktır;

«Türkiye Sosyalizm» bağımsız bir hattır; bağımsız kalacaktır.

● Türkiye dış politikasındaki son gelişmeleri T.I.P. nasıl değerlendirmektedir? Türkiye'nin dış politikası ve özellikle üçüncü dünya ile ilişkiler konusunda TIP'in görüşleri nelerdir?

A.P. iktidarı hareketli görünen dış politikasını, Türk-Amerikan ilişkilerinde bir değişime olup olmadığını ve varsa bu değişimin yönüne göre değerlendirmek gerektir. NATO ve ikili anlaşmalar üzerindeki eleştirilerimizden sonra, ilgillerce

bazı demeçler ve beyanlar yapıldıysa da, bugüne kadar somut bir adım atılmıştır.

Bununla beraber, komşu devletler ve bazı üçüncü dünya devletleriyle kurulan ilişkiler, çoğu kez «nezaket ziyaretleri» çerçevesinde kalır da olsa, yararlıdır. Dünanya kuvvet dengesi böyle bir yönde dönüşüyor ki, bu ilişkiler bunları kurmuş olanların niyet ve maksatlarını dalmaya ağabili. Ve «nezaket ziyaretleri» Atatürk dış politikasına gerçekten dönülmeye yol açabili.

Üçüncü dünya devletleriyle dostluk ve işbirliğine önem veren, komşularımızı saldırmazlık ve dostluk paktları esasına dayanan ve Türkiye'yi bir güvenlik kuşağı içine alan, bütün dünya devletleriyle hukuki ve fili eşitlik, karşılıklı menfaat dairesinde barış ilişkiler kurulmasının önemini, bir dış politika anlayışı içindeyiz. Askeri pactlara, hele büyük devletlerle bu gibi ittifaklar yapılmasına, kesinlikle karşıyız. Milli savunmamızın kurtuluş savaşları strateji ve taktigine göre düzenlenmesi tezini savunmaktayız.

NATO'dan 1969'da çıkışmasını; milli bağımsızlığımız ve egemenlik haklarımızla bağılmayan ikili anlaşmaların feshini istiyoruz. Türkiye'nin bir nükleer savasta ilk hedef olmasını istemiyoruz.

Jeopolitik şartlar tarafsız bir politika izlemenizi mümkün kılmaktadır.

Kıbrıslarındaki tezimiz defalarca anlatıldığı için, bir daha açıklamayacağım.

● Anayasayı ve demokratik düzeni tehdîke düşüren faşist tehdîter karşısında somut olarak neler yapılabilir?

Türkiye'de bir faşist diktat rejimi kurulması kolay değildir. Bununla beraber hedeflenen çabaları. Nitikim, hükümetin hazırladığı ceza kanunları dolaylı bir faşist diktat rejiminin araçlarıdır. Bu teşebbüsler akım bırakmak mümkündür. Mecliste muhalefet tek bir cephe halinde direnmeli; direneceğini de sanır. Son onurumuz sırasında muhalefetin olumsuz davranışına bakıp umutsuzluğa düşülmeli.

Sonra Anayasa Mahkemesi vardır. Anayasa'ya aykırı olan bu kanunlar, Meclisten geçirile bile iptal edilir.

Fakat faşizmin kipirdanışlarına karşı en etkin silâh; sosyalistlerin, Atatürkçülerin ve bütün ilerici kuvvetlerin zamanında göstererekleri tepkidi. Faşizme karşı olanlar, Faşizmin en uça olandan başlayarak, kendinden olayan bütün kişisel kuruluşları temizlediğini asla unutmamalıdır. «Bana saldırımı, neme lazıma» demek kurban edilmeye adaylığını koymaktır. Faşizme karşı parola: «şirimiz hepimiz, hepimiz birimiz içimiz olmalıdır.

Anayasa'da yazılı haklarımız, özgürliklerimiz, kararlılıkla ve topluluklar halinde kullanılmamıştır. Anayasa savunma mitingleri, anti-faşist gösteriler; bildiriler; açık oturumlar... Kanuni bütün aracları harekete getirmeliyiz. Getirmeliyiz ki, faşizm geçmesin. Ve de Faşizm geçmeyecektir.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ'NI YÖNETEN

Prof. SADUN AREN

SABAN YILDIZ

RAHMI EŞSİZHAN

İBRAHİM ÇETKİN

Münəttüllüh HAYDAROĞLU

NIHAT SARGIN

1922'de Erzurum'da doğmuştur. Siyaset Bilgiler Fakültesi mezunu olup aynı fakültede ekonomi profesörüğe yapmıştır. 1953'te partiye giren Aren program çalışmasına katılmış, ilk kongrede Genel Yönetim Kurulu'na, ikinci büyük kongrede ise Merkez Yürütme Kurulu'na seçilmiştir. İstanbul Milletvekillidir. Evli ve iki çocukludur.

1933'te doğmuştur. Dokuma işçiliği ve çeşitli sendikalarda işçiğin yönetimini yapmıştır. Türk-İş kurucularından ve ilk genel sekreteridir. TİP'in kurucularından ve partinin genel sekreterliğini yapmıştır. Birinci Büyük Kongrede Genel Yönetim Kurulu, ikinci Kongrede Merkez Yürütme Kurulu'ya seçilmiştir. Aynı zamanda İstanbul İl Başkanıdır. Evli ve iki çocukludur.

1935'de İzmir'de doğmuştur. Çeşitli fabrikalarda işçiğin ve sendika yöneticiliğini yapmıştır. Partinin kuruluşundan sonra İzmir İl Başkanlığı ve Genel Yönetim Kurulu Üyeliği yapan Eşsizhan, ikinci Büyük Kongre'de Merkez Yürütme Kurulu'na seçilmiştir. Evlidir ve iki çocukludur.

1927'de Kandıra'da doğmuştur. Tornacı olarak hayatı atılan Çetkin çeşitli sendika ve birliklerde yönetici olarak görev almış, kuruluşundan hemen sonra TİP'in Kocaeli teşkilatını kurmuştur. Ayrıca Adana ve Ankara İl yönetim kurularında çalışmış, 2. Büyük Kongre'de Merkez Yürütme Kurulu'na seçilmiştir. Evlidir ve iki çocukludur.

1934 doğumlu. Ankara'da avukatlık yapmaktadır. Lideri bulunduğu Sosyalist Parti'nin 1962'te Türkiye İşçi Partisi'ne katılması üzerinde TİP'ye olmuş, devamı olarak Genel Yönetim Kurulu Üyeliğinde bulunmuştur. 2. Büyük Kongre'den sonra Merkez Yürütme Kurulu Üyeliğine seçilmiştir. Evlidir ve iki çocuk babasıdır.

1926'da İstanbul'da doğmuştur. 1946'da Üniversitesi öğrencisi iken İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği kurucuları arasına katılmış, ayrıca derneğin organı Hür Gençlik Dergisi'ni 10 ay süre ile yayımlamıştır. Kore'ye asker gönderilemeyeceğini savunarak bir yazdan ötürü 161 maddeden hapse mahküm olmuştur. Bu madde daha sonra anayassaya aykırı bulunarak kaldırılmıştır. Askerliğini yedek subay olarak yapmış olsa, halen hukimlik yapmaktadır. Evlidir. 2. Büyük Kongre'de genel sekreterlige seçilmiştir.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİNİN

Türkiye'de emekçi sınıfların tek siyasi örgütü olan Türkiye İşçi Partisi 13 Şubat 1967'de altıncı faaliyet yılını tamamlayarak yedinci yıla girmiştir. Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşu ve bugüne kadar gelişmeleri hakkında bilgi istedigimiz TİP Genel Sekreteri Nihat Sargin, ANT'a suivileri vermiştir:

hak ve hürriyet ilkelerinin savunucusunu yapmış, bu ilkelerin kağıt üzerinde kalmayıp hayata geçirilmesini istemiş ve anayasaya aykırı antodemokratik, fasist kanunların kaldırılması için savaş bayrağını açmıştır. 11 Kasım 1962'de İstanbul'da Beyaz Saray'da düzenlenen toplantıya kampanya en yüksek noktasına ulaşmıştır.

Saldırılar

10 Şubat 1963'de bir senatörün katılımıyla TİP Anayasa Mahkemesi'nde dava açma yeteneğini kazanmış ve başta Türk Ceza Kanunu'nun fasist İtalya'dan alınmış 141 ve 142 maddeleri olmak üzere, diğer hiçbir parti ve yetkili kuruluşun üzerinde durmadığı bütün antodemokratik kanunların iptaliini istemiştir.

Bu sırada Ortak Pazar'a katılmaya teşebbüsü uygulama almasına sokulmuş, yalnızca Türkiye İşçi Partisi, hâkim sınıfların çıkarlarına yaradığı ölçüde Türkiye'nin ekonomik gelişmesini hastekleyecektir. mevcut sanayiyi de balayacak nitelikteki bu teşebbüse ceteyle karşı çıkmıştır.

TİP'in hızlı gelişmesinden ürken hâkim sınıflar, zamanın iktidar çevrelerinin müsamahası ve tesviğiyle harekete geçmekle gecikmemişler ve taşlı sopalarla saldırılara sindirme kampanyasına girişmişlerdir. Bu baskilarla hiçbir netice vermemiş, emekçi - aydın ittifakı sapılaşmamıştır.

Bu yıl içinde Türkiye Sosyalist Partisi de partide katıldığı gibi, partinin gelişmesini engellemek ve dizgilleri ellişinde yeni bir parti kurarak hareketi bölüm için girişilen "Çalış-

şanlar Partisi" teşebbüsü de fiyasko ile sonuçlanmıştır.

TİP geniş halk kitlelerine sesini radyoda duyurmak imkânını ilk defa 1963 mahalli seçimlerinde bulmuş, TİP'li konuşmacıların Türkiye radyolarından yükselen gür ve tok sesi, TİP'in diğer partilere benzemediğini, bambaşa bir parti olduğunu göstermiştir. 9 İl ve 35 İlçe'de seçime katılan TİP toplam olarak 37 Bin oy almış, Diyarbakır, Lice, Gölcük ve Gültepe'de meclis Üyelikleri kazanmıştır. Seçim propagandasının olumlu yankılarından faydalanan parti bir ayı geçmeyen bir süre içinde 15 İlde bütün ilçeleriyle kuruluşunu tamamlamıştır.

Birinci Kongre

TİP'in ilk büyük kongresi 9 - 10 Şubat 1964'te İzmir'de toplanmıştır. Bu kongre, emekçilerin kurduğu, halktan yana bir toplumcu partinin ilk kongresi olması bakımından büyük bir önem taşıyordur. Birinci Büyük Kongrenin, memleketimizin siyasi hayatı ve parti açısından asıl önemi ise, kabul ettiği "program"dir. Bu program TİP'in, tüzüğün amaç maddesinde belirtilen toplumcu hürriyetini kesinleştirmekte, somutlaştmakta, yurdumuzun içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumun ilk

TİP GENEL BAŞKANI AYBAR KİMDİR?

TÜRKİYE İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar İstanbul'da doğmuştur. Hürriyetçi geleneği olan uyruk bir asker ailesinin çocuğu. İstanbul Hukuk Fakültesi'nden mezun olan Aybar, aynı fakültede devletler hukuku doçentliği yapmıştır. Kamu hukukuna ve hukuk felsefesine dair araştırmaları, makaleleri olduğu gibi Devletler Hukuku Ders Notları'nda bir kitap halinde hazırlanmıştır. 1945'te tek parti yönetimine ilk karşı koyan kalemlerdendir. Çeşitli gazete ve dergilerde girdiği fikir mücadelelerinden dolayı üniversiteden 1946 yılında uzaklaştırılmıştır. İstanbul'da Hür adlı bir haftalık gazete yayılmış, Sığınonetimin bu gazeteyi kapatması üzerine İzmir'e giderek orada Zincirli Hürriyet'i çıkarmıştır. Ancak Zincirli Hürriyet'in yayım, bir süre sonra bu nesriyatın rahatsız olan çevrelerin baskı ve tertipleriyle durdurulmuştur. 1949 yılında hükümetin manevî şahsiyetini neşren tahkir ettiği ve Cumhurbaşkanı İnönü'ye neşren hakarette bulduğu iddiasıyla iki defa hapse mahkûm edilmiş ve hapis cezasını ce-

TÜRKİYE İşçi Partisi 13 Şubat 1961'de, muhtelif sendikalardan yönetim kurularında görevli 12 kişi tarafından İstanbul'da kurulmuştur. Böylece tarihimize ilk olarak yalnızca işçiler eliyle bir sınıf partisi kurulmuş oluyordu. Kurucu yönetim kurulu, sendika yöneticileri eliyle teşkilatı Anadolu'da yaymağa çalışmış, ancak 15 ilde teşkilat kurulmadından 1961 seçimlerine katılamamıştır. Kuruluş döneminde TİP sendika çevreleri dışına taşamamış, kamuoyu ancak bir kaç gazete havadisile partinin varlığını haberدار olabilmıştır.

1 Şubat 1962'te kurucular heyetinin Mehmet Ali Aybar'ı tam yetkiyle genel başkanlığa getirmesinden sonra parti kısa sürede büyük sayıda toplumuza aydınlarının da katılımıyla bir nitelik gelişmesi göstermiş, tüzük hemen tamamen değiştirilerek TİP gerçek toplume hürriyetine kavuşturulmuştur. Emekçilerle emekten yana aydınların dayanışma ve isbirliğinin filen gerçekleşmesi üzerine parti, meşruyetini aldığı anayasasının demokratik ve sosyal

Amerikan işçi hareketi de ikiye bölündüyor

Milletlerarası Otomobil Sendikası
AFL-CIO'ya cephe aldı.

TÜRK İş'in her konuda işbirliği halinde bulunduğu Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (AFL-CIO)'nın uzun süreden beri işçi sınıfının çıraklarına karşı olan tutum ve politikasından dolayı, Amerikadaki gerçek işçi liderleri de AFL-CIO'ya karşı birleşmemiştir.

Amerika'nın 1.750.000 üyeli en büyük işçi sendikası olan "Milletlerarası Otomobil, Uçak ve Traktör İşçileri Sendikası" UAW'ın Başkanı Walter Reuther, 3 Şubat'ta AFL-CIO Merkez İcra Komitesi'nden istifa etmiştir. Bu istifa, Reuther'in kendi sendikasının isteği üzerine olmuştur. Sendika, aynı şekilde, AFL-CIO Başkan Vekili olan Leonard Woodcock ile muhasip Emil Mazey'in de istifa etmelerini istemiştir. Bunun üzerine Walter Reuther, Emil Mazey, Pat Greathouse ve Leonard Woodcock'un imzalarıyla bir bülten yayınlanarak nisan ayında yapılacak olan yıllık kongrede AFL-CIO'dan ayrılma kararı alınacağı açıklanmıştır.

Bültende söyle denilmektedir:

"UAW'ın AFL-CIO ile olan anlaşmazlıklar demokratik sendikalizm ilkeleri ve politikası, olumlu sendikacılık programı ve etkili çalışmalarla da ilgili dir. UAW yürütme kurulu, uzun süreden beri devam eden ciddi tartışmalardan sonra şunu ilan eder ki, AFL-CIO, Amerikan işçi hareketinin ana teşkilatı olarak hoş görür. Noksanlığı ve status-quo'u davranışlarından mustarip ve AFL-CIO arasındaki birleşmeye temin eden temel amaçları yerine getirmemektedir. AFL-CIO 20 nci yüzyıl teknolojik toplumunun sağladığı imkanlar ve yaratığı yeni problemlerle paralel giden ve modern işçi hareketini karakterize eden dinamik ve öncü ve sosyal zihniyeti ihmali etmektedir."

AFL-CIO politikası ve programları ile ilgili olarak şu hususları belirtiriz:

— Sanayide, inşaatlarda, bürolarda, teknik ve mesleki alanda hala teşkilatlanmamış pilyonlarca işçinin teşkilatlanması yolunda Amerikan işçi hareketinin bütün imkânlarını harekete geçirme ve öncü ruhunu hızlandırmaya ihtiyacı;

— Büyük ölçüde sömürülen Amerikan tarım işçileri ve göçmen işçilerin ve sefalet içinde yaşayan Amerika'nın üvey vatandaşları olan milyonlarca çalışan insanın ekonomik ve sosyal adalete kavuşturulması için yapılacak geniş çaplı çalışma yeterli malî ve personel kaynaklarının temin edilmesi ihtiyacı;

— ICFTU içindeki hür dünya işçi hareketi ile bütün dünya işçilerine hür ve demokratik bir toplum içinde tam bir ekonomik ve sosyal adalet temin etmek üzere işbirliği ve anlayış köprüsü kurmak ihtiyacı;

Bütün bunlar, Amerikan işçi hareketinde yeni fikirlerin, taze görüşlerin, amaç ve yönlerin yer almاسında UAW'nın istattiği hususların bir bölümündür.

Amerikan işçi hareketi bütün halkın yaşamısında daha iyiye doğru genel bir yükselme ve temelden bir sosyal değişimden meydana gelmesinde dinamik ve etkili bir araç olmalıdır. AFL-CIO'nun ödevlerini yerine getirmemesi yalnız uluslararası sendikamızın seçilmiş liderleri için değil, fakat lokal sendikalarımızın yönetici kadrosu ve bütün üye arkadaşlarımız için derin bir üzüntü kaynağı olmaktadır.

UAW yürütme kurulu olarak, bundan böyle AFL-CIO'nun başarısızlıklarını ve icap eden ödevlerini ifa etmemesi karşılıkla kendileri ile anlaşmazlık halinde olduğumuzu açık bir şekilde ilân ediyoruz."

Reuther'in çekilmesi, 1955'te birleşen sendika hareketinde yeni bir bölünmenin başlangıcı olarak yorumlanmaktadır. 1955 yılında George Meany'nin yönettiği American Federation of Labor ile Reuther'in başkanlığındaki Congress of Industrial Organizations birleşmişler, böylece 1935'ten beri, yanı maden işçilerinin sendika başkanı olan John Lewis'in sebep olduğu Amerikan işçi hareketindeki ilk bölünmeden beri iki kuruluşu

ayıran rekabete son verilmişti.

1955'teki birleşmeye rağmen Meany ile Reuther arasındaki ilişkiler düzelmemiş, geçen yıl, Amerikan delegasyonunun Milletlerarası Çalışma Örgütü'ndü, bir Polonyalı delegenin bir çalışma dönemi için geçici başkanlığı seçmesini protesto etmek için terketmesini, Reuther'in açıkça takbib etmesi üzerine bu ilişkiler daha da gerilemiştir. Çünkü bu protesto kararını, dış politikada siki bir antikomünist politika izleyen Meany aldırmıştı. Vietnam savaşını kayıtsız şartsız destekleyen Meany ile Reuther arasında bu konuda da anlaşmazlık vardı; ayrıca, sendikalar içinde ırk ayrımcılığı gözetmemek, otomasyona karşı uzun vadeli tedbirler almak konusunda da anlaşmazlıklar oldu. Reuther'in AFL-CIO içinde Meany'nin tutucu davranışına karşı giriştiği her teşebbüs Meany tarafından önleniyordu. Reuther, bu istifasıyla ve meseleyi kamu oyuna getirerek ve nisan ayında yapılacak kongreye kadar mühlet tanyarak Meany'yi, yeni bir bölümme tehlikesi karşısında, genel politikasını tamamıyla gözden geçirmek zorunda bırakmış-

tır. Meany'nin tutumu, Amerikan işçi hareketinde yeni bir bölünme olup olmayacağına tayin edecektir.

PAZARLIK

Kosigin'in Londra'ya ziyareti ekonomik yönden önem taşımıyor

GEÇENLERDE memleketimizi ziyaret etmiş olan Sovyetler Birliği Başbakanı Aleksi Kosigin, iki yıldır beklenen ziyaretini nihayet yapmış, geçtiğimiz hafta Londra'ya gitmiştir.

Bu ziyaretin özellikle ekonomik konularda sonuçlar vermesi beklenmektedir. Le Monde'un da belirttiği gibi, British Motor Corporation, otomobil sanayii alanında, Fiat ve Renault örneklerini izlemeyi诚意满满地 dilişinmektedir.

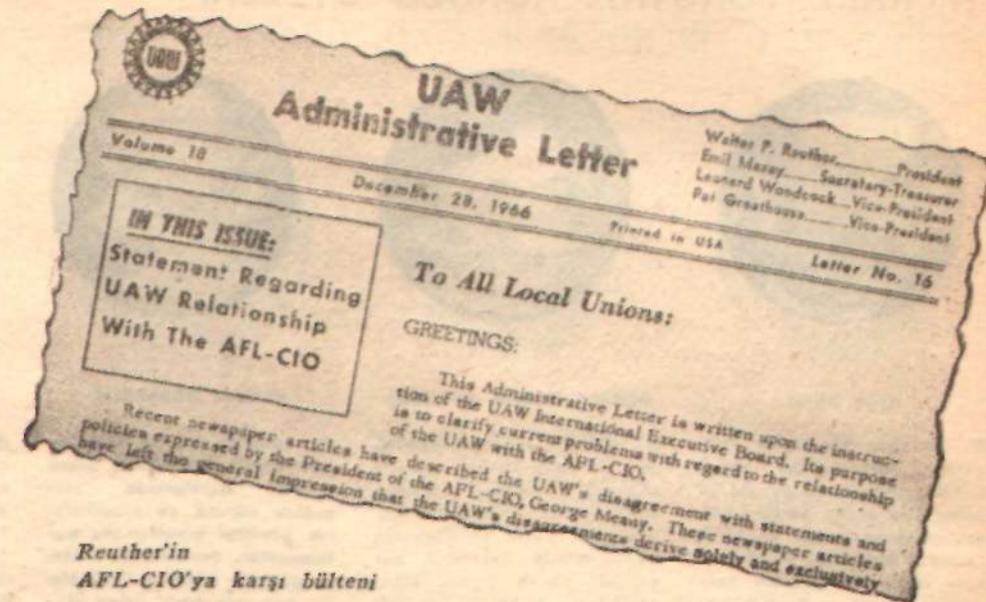
Vietnam, silahsızlanma ve Avrupa'nın güvenliği gibi büyük milletlerarası meselelerde, gerçekte, Sovyetlerle İngiltere arasında temel çıkarlar baki-

Cummings

TİKTOK

— Küçük, beni asıl patrona götür!

minden bir uygunluk varsa da, bu sayfalara bir İngiliz gazetesinden aldığımız karikatürde de belirtildiği gibi, bu meselelerde Kozigin'in gerçek muhatabı Wilson değil, Amerikan Cumhurbaşkanı Johnson'dur.

Alman hudutlarının tanınması gibi gülç bir mesele üzerinde Londra'nın resmen bir görüş belirtmesi beklenemezse de Wilson'un, hiç olmazsa, gerçekçi bir tutumun kabulü için Bonn üzerinde etkilerde bulunmak üzere Kozigin'e vaadde bulunacağı umulabilir.

Doğu-Batı ilişkileri, son yıllarda, İngiliz diplomasisinin dilediği yönde bir gelişme göstermiştir. En azından, Vietnam savaşının barış içinde birlikte yaşama ilkesini engellememişti. Wilson, bu ilkede ilerlemeler olmasından yanadır. Fakat, bunu yaparken, Bonn hükümetinin hoşnutsuzluğunu uyandıracak her hareketten de kaçınmak zorundadır. Çünkü, Kozigin'in Londra'yı terketmemesinden sonra Batı Almanya Başbakanının ziyareti beklenmektedir ve İngiltere, Avrupa Ortak Pazarı kapılarının kendisine açılabilmesi için Batı Almanya'nın destegine güvenmektedir.

Aynı şekilde, Sovyetler Birliği de Doğu Almanya konusunda tek başına görüşler belirtecek durumda değildir. Varsova Paktı'nın duşleri bakanlarının yaptıkları toplantı, bu gerçeği açığa çıkarmıştır.

Bu sebeplerden, Kozigin'in Londra ziyaretinden elde edilecek sonuçların fazla önemli olamayacağı şimdiden belliidir.

MEMET YAYINLARI

Nâzim Hikmet : Alman Faşizmi ve Irkçılığı
Fiyat 4 Lira.

Dünyada ve Türkiye'de İşçi Sınıfının Doğuşu
Hazırlayan: Kemal Süker
Fiyat 4 Lira.

Bütün kitapçılarda bulunur

MEMET YAYINLARI
P.K. 26
Beyazıt - İSTANBUL
(Ant: 79)

SATILIK MATBAA MAKİNESİ

1. Augsburg Fabrikası'nın 82 X 114

2. Johannesburg Fabrikasının 63 X 95

boylarında halen işletilmekte olan eski Alman sağlam makinelere 50'şer Bin lira ile satılıktır.

Istanbul'da Sirkeci'de

TAN GAZETE VE MATBAASI'NDA

ŞEF BAY NATIR'A MÜRACAAT

(Ant: 66)

İSPANYA

Komünistlikten mahkûm olanların cezalarında indirmeler yapıldı

Ispanyol Yüksek Mahkemesi, Katalonya'nın sanayi merkezlerinde komünist hırceleri kurmakla suçlanan Hernandez ve Miranda adlı iki işçinin hapis cezalarını on iki yıldan dokuz yıla indirmiştir. Bu iki işçi, Komünist Partisi üyesi oldukları ve gizli sendika grupları kurmağa teşebbüs ettiklerini kabul etmişlerdi.

Yüksek mahkeme, Hernandez'le Miranda'nın suç ortağı olan 7 kişinin hapis cezasını da iki yıldan 6 aya indirmiştir.

Öte yandan, Havacılık Bakanının 27 yaşındaki oğlu Leacalle de tahliye edilmiştir. Leacalle, komünist faaliyetinde bulunduğu için, 2 aralık 1964'de, 8 yıl hapse mahkûm edilmişti. Leacalle'in arkadaşlarından Morris'in hapis cezası da 23 yıldan 15 yıl 3 aya indirilmiştir.

Vietnam'da dävetsiz misafir

DIS YORUM

BARIŞ GÖSTERMEK SAVAŞ VURMAK

HÜSEYİN BAŞ

"Vietnam'da napalm, açık ve sefalet, çocukların umutsuzluktan intihara sürüklmektedir. Rampart Dergisi'nde yayınlanan raporda Vietnamlı küçük çocukların sefalet ve üzüntüye dayanamayıp arasında anlaşarak hep birlikte fare zehiriyle intihar ettikleri açıklanmıştır. Aynı rapora göre savaş 1961'den bu yana 250 Bin Vietnamlı çocuğun hayatına mal olmuştur."

VİETNAM yeni yıl «Tet Şenlikleri» dolayısıyla 8-12 Şubat tarihleri arasında uygulanan ates kes, Birleşik Devletler'de ve dünyada bir çok ülkesinde barış yönünde yeni umutlar doğmasına yol açmıştır. Oysa Vietnam «Ulusal Kurtuluş Cephesi»nin Ateş Kes'in 15 Şubat'a kadar uzatılmasıyla Egili önerisine, daha doğrusu kararına cevap verilmek gereğinin bile duymaması, daha başlangıçta zaten pamuk ipligine bağlı olan barış umutlarının, bir kez daha uçup gitmesine sebep olmuştur.

Bunun'a birlikte, Güney Doğu Asya'da Johnson yönetiminin «Barış gösterip savaş vurma», daha önceki barış teşebbüslerinin başına gelenler göz önüne alındığında, artık kimseyi şaşkınlamamaktadır. İyi niyetle bakıldığından, barış için harikulade bir platform olabilecek ates kes'in Birleşik Devletler Dışişleri Bakanı Dean Rusk'ın İngiltere Televizyonu üzerinde «Birleşik Devletler'in Kuzey'i bombardamakta vazgeçmesinin hiçbir sonuc vermeyeceğini» öne sürmesi yahoma körükle gitmenin de ötesinde bir davranış olmuştur. Ama Vietnam'da ates kes ile birlikte gelen barış umutlarını kesin ve öldürücü darbeyi bizzat Başkan Johnson vurmustur.

Başkan televizyona verdiği demeçte Vietnam konusunda ilk kez bazı tavizlerden söz etmiş ve gerçikse işi Kuzey Vietnamlı liderlerle yapılacak bir «zirve» toplantına kadar götüreceğini belirtmişti. «Barış'a doğru atıacak her adımı» tartışmaya hazır bulunduğu ileri şireni, her akşam yataken «Vietnam Savaşının bugün de sona erdiremedi» diye düşünerek gece uykularından olan Başkan Johnson, ates-kes arifesindeki bu görüşyle bütün dünyada bir süredir küllennmiş olan barış umutlarının yeniden ortaya ekmesine yol açmıştır. Ne var ki, çok geçmeden Johnson yönetimi, bir eliyle verdiği öbür eliyle almak ihtiyadından vazgeçmediğini kanıtlayacak ve barış yönündeki özlem ve davranımların tümüne «speküasyon» etiketi yapıştırarak «Amerikan usulü barış» anlayışının belirgin bir örneğini daha verecektir. Nitekim, Dean Rusk'ın «Nazillerin Britanya adalarına yaptıkları hava hücumlarının etkiliğinden» söz ederek Kuzey Vietnam'a yönetilen hava saldırısının sa-

vunmaya matuf beceriksiz çıkışyla barış umutlarını yerle bir etmesini, çok geçmeden Johnson'ın barış umutlarının son katıldırmayı da silip süpüren basın toplantısı izlemiştir.

Başkan Johnson televizyonla da verilen basın konferansında «rakip tarafla haberleşme olanaklarının bulunduğunu ve rakip tarafın kendileriley temasta olduklarını bildiklerini» ileri sürdürdükten sonra gazetecilere «Hiçbirini hayal kırıklığına uğratmak istemem. Aramızdan hiçbirinin kendisini speküasyonlara kaptırmaması arzu etmem. Simdilik size öbür tarafın savaş bırakmaya hazır bulunduğu herhangi bir belirtisi olduğunu söylemem mümkün degildir.» demiştir. Oysa, başkanın konferansından az önce Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi (FNL), Amerikan temsilcileriyle temas kurdukları hakkında ileri sürülenleri yalanlamıştı. Öte yandan, yine o sırada Washington Post'ta yayımlanan Birleşmiş Milletler kaynaklı bir yazı ise, «Aralık ortasında Hanoi yörülerinin bombardamasmamı amaci, Birleşik Devletler ile Hanoi arasında görüşmelerin yapılmasını gerçekleştirmek olan bir Polonya teşebbüsüne suya düşürmektedir» diyordu.

Johnson yönetiminin, Vietnam'da gerçek bir barışın kurulmasına öncelikle «bombardımanların şartsız olarak durdurulmasına bağı» bulunduğunu ileri süren Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri U Thant'ın bu yöndeki müteaddit tekliflerini kabule yapmadaması ve barış umutlarını her ortaya çıkışında, daha doğar doğmaz, reddetmesi, Amerika'nın Güney Doğu Asya Politikası'na savaş çığlıklarının hakim oldukları kamışını güçlendirmektedir. Nitekim olaylar bu açıdan incelendiğinde, daha da bir azaftık kazanmaktadır. Gerçekten de Johnson yönetiminin Vietnam halkına napalm saldırısının altında empoze etmek istediği Amerikan ısrarı barış gösterisinin bu nedenle ne de sonuncusudur; Johnson yönetiminin Vietnam'da barış gösterip savaş vurmasının örnekleri birden fazladır.

Johnson yönetimi, şimdi milyonlarca doları bulan bütçesi, Vietnam'da 300 Bin'ı aşan askeri gücüyle, daha da şiddetli bir savaşın hazırlıklarını içindedir. Önümüzdeki günler dünya barışını tehdit etmektedir.

- Yer Demir Gök Bakır Üzerine
- Çin'de Sosyalizmin Kuruluşu
- Anka Kuşu ve Lawrence

■ Bir evliya nasıl yaratılır? Bir kere doğunca, başına neler gelir? "Yer Demir Gök Bakır" bunları işliyor.

BİR evliya nasıl yaratılır? Hangi sosyal ihtiyaçlar doğur evliyalı? Evliya bir kez doğunca, başına neler gelir?

Erol Keskin ve Turgut Boran Yer Demir Gök Bakır'ın bir sahnesinde

Yaşar Kemal'in aynı isimli romanından sahneye uyarlanan "Yer Demir Gök Bakır", özlü bakırından iste bu sorulara cevap teşkil edebilecek bir temayı, ünlü yazarın artık o alışığımız, romantik zorlamalarla zafer ugurayan şir örgütü içinde ve za-

lam bir mızansenin nasıl zedelendigini seyredebileceğimiz Dörmən Tiyatrosunda. Gerçekten de, başarılı bir dekoru bütün piyes boyunca ustalıkla kullanan rejisör, biraz da "yoksul sevgilileri" canlandıran oyuncuların hamlılarından ötürü,

man zaman da, iğneleyici ve uyarıcı olmaktan çok güldürücü kalan alaylı bir dille ele alıp işliyor. Konunun akışı içinde sadece bir kontrpuan unsuru olması gereken "yoksul sevgililer" epizodunun, oyun kurulurken, toplumsal gerçeğin bütün boyutlarıyla yansığı somut bir örnek mahiyetinde ele almışından, aslında sağ- oyunun kuruluşundaki yukarıda degindigimiz isabetsizliğin nähak yere kurbanı olmaktadır. Gene rejisörün, oyuncularla şive birliliğinin sağlanamamış olduğundan da zarar gördüğünü tanişık edeceksiniz. Ayrıca, Yaşar Kemal'in, romanda etkili olabilen dağınık üslûbunun ve herşeyi birden söylemek itiyadının, piyese yansımına, "rüşvet alan jandarma" epizodunda göreceğiniz gibi, bir tiyatro eseri için tamamıyla fonksiyon-suz uzantılara sebebiyet verdiğini de belirtmeden edemeyeceğim. Ama asıl belirtilmesi gereken nokta, Nisa Serezli ile Turgut Boran'ın belki biraz haddinden fazla sevimli ve gembiz ama son derece olgun oyular ile, Türk Sahnesini şeref-lendiren birkaç "büyük" ten bininin, Erol Keskin'in, Taşbaşoğlu tipinde ulaşığı üstün çizgi olacak. Haldun Dörmən, şenlik olduğu bu kompozisyonla ne kadar övünse azdır.

Attila TOKATLI

DÖNÜŞÜM
TÜRK SOSYALİSTLERİNİN DERGİSİ
Abone Şartları :
Yıllık 24 TL
6 Aylık 12 TL
P.K. 193 Yeşilşehir
ANKARA
(Ant: 80)

Bugünlerde mutlaka okunması gereken bir kitap

ASKERİ DARBELELER VE DEMOKRASI

Derleyen: Fethi NACI
5 Lira

Gerçek Yayınevi - Cagaloğlu
(Ant: 75)

Kitaplar

- **GÖÇERE**
Knut Hamsun. Çev. Behçet Necatigil
Nobel Yayınları, 470 sayfa, 15 lira.
- **MİLENA'YA MEKTUPLAR**
İki cilt bir arada 3. baskı
Kafka. Çev. Adalet Cimcoz
Ataç Kitabevi, 180 sayfa, 7,5 lira.
- **TÜRK-İŞ YARGILANIYOR**
Şaban Yıldız - Sükrür Kürdakul
Ataç Kitabevi, 43 sayfa, 2,5 lira.

Tiyatrolar

- **ECİNNİLER**
Dostoyevski'den Albert Camus
Bilyük Tiyatro (Ankara)
- **PAZAR GEZİNTİSİ**
George Mitchell
Ankara Sanat Tiyatrosu
- **72. KOĞUS**
Orhan Kemal
Ankara Sanat Tiyatrosu

■ Sosyalizmi sadece soyut bir iktisat teknigi olarak ele alanlar okuması gereken bir kitap

ÜNLÜ iktisatçı Charles Bettelheim'dan, "Sosyalist Planlama" adlı inceleme (Evrer Yayınları, 1965) çevirmiş olan Kenan Somer, yazarın, Jacques Charrière ile birlikte hazırlamış olduğu "Çin'de Sosyalizmin Kuruluşu"nu da (İzlem Yayınları, 5 lira) türk okuruna kazandırdı.

Bettelheim, çağdaş marksist düşüncenin en parlak temsilcilerinden biridir. Nitelik, yazarın kendi alanındaki bilgi ve uzmanlığının yanı sıra, marksist bir bilginde bulunması gereken genel kültür zenginliği ve düşüncede derinliği eserlerini daha ilk okuyusta göze carpar. Bu özellik, "Çin'de Sosyalizmin Kuruluşu"nda bütünsüz açılığıyla belii olmaktadır. "Çin Planlaşmasının Genel Çerçevesi" adlı birinci bölümde Bettelheim'in çesitli kargılaşmalar yaparak, yüzümüzün en ilgi çekici serüvenlerinden biri olan Çin dene-

Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman II.

Meşrutiyetten Cumhuriyete Cevdet Kudret

Varlık Yayınevi — 8 lira

(Ant: 73)

BİLGİ YAYINEVİ
SUNAR

Sessiz Bir Ölüm

Simone de Beauvoir - Bilge Karasu (Ant: 4 Lira)
BİLGİ YAYINEVİ - YE-
NİSEHİR - ANKARA

(Ant: 69)

SERGİ

Tüm Toplumcu yayınları bulabileceğiniz tek

KİTABEVİ

SERGİ KİTABEVİ - Büyükk Sinema içi YE-
NİSEHİR - ANKARA

(Ant: 76)

MALTE LAURIDS BRIGGE'NİN NOTLARI

Rainer Maria Rilke
7,5 lira
DE YAYINEVİ
(Ant: 67)

YENİ DERGİ

Subat 1967

Nâzım Hikmet'in Suçsuzluğu Özel Sayısı

İncelemeler, yazılar ve şairin mahkemeler sırasında evine yazdığı 40 mektup
De Yayınevi, Vilayet Han, Cagaloğlu
(Ant: 68)

Konser

- BENTHİEN KUARTETT
Güzel Sanatlar Akademisi
17 Şubat, Saat 18.30

Filmler

- BEKLEYİŞ
Gunnar Höglund
Emek Sineması
- KARDEŞ KANI
Roger Vadim
Yeni Melek Sineması

Sergiler

- FİKRET OTYAM
Fotoğrafla Gide Gide - Anayasa Diyor ki
Türk - Alman Kültür Merkezi
- MAHMUT HİLMİ
Abstre yağlıboya
Resim ve Heykel Müzesi

rekir. Sosyalist bir parti ya da örgüt ile halk kitleleri arasındaki ilintinin ne kadar önemli ve ince bir iş olduğunu; mese-jenin iktidardan önce olduğu gibi iktidardan sonra da devamlı olarak kendisini ortaya koyduğunu ve özellikle üretim güçlerinin geri kalmış olduğu bir ülkede, sosyalizm götürür yolda, halk kitlelerinin kendi çırkarlarının bilincine varmasına, kendilerini gerçekten temsil eden siyasi örgütle sağlam bir ilinti kurmasının ne ölçüde gereklili olduğunu ustaca açıklıyor Bettelheim. Yazar ayrıca, "yeni insanın yaratılması" ve "yeni değerler" üzerinde de durmuş. Kenan Somer'in konuya ve dile hakimiyetinin, kitabın okunmasına ayrı bir kolaylık ve tad sağladığını da belirtmeliyiz.

Selâhattin HİLÂV

■ Lawrence'a göre bîlinçaltı romanlarının kendine dönüküğü ağırbaşlı romanın erken bunasıdır.

D. Lawrence'ın ne mene bir yazar olduğunu hanıdır anlamamız gerekiyordu. Şu, Batı'ya kimin, ne için açtığı bir türlü belli olmayan pencelerden bakıp da kendimizi bir ta-

Lawrence her seyden önce bir romancıdır. Yaşamamıza hiç

Bilgi Yayınevi

- DILLERİ VAR BİZİM DİLE BENZEMEZ
Cevdet Kudret
(Incelemeler) 5 Lira.
- YUNANLI BİR KIZ ARANIYOR
Durrenmatt — A. Göktürk
(Roman) 5 Lira.
- ÇAĞDAŞ SINEMANIN SORUNLARI
André Bazin — Nihat Özön
(Incelemeler) 7,5 Lira
- ON KISA OYUN
Türkçe: Ülkü Tamer
6 Lira
- SESSİZ BİR ÖLÜM
Simone de Beauvoir — Bilge Karasu
(Roman) 4 Lira
- IVANOV
Anton Çehov — Ataol Behramoğlu
(Oyun) 4 Lira
- BÜTÜN GÜN AĞAC-Larda
Marguerite Duras — Salâh Bîrsel
(Oyun) 4 Lira

BİLGİ YAYINEVİ YENİŞEHİR - ANKARA

(Ant: 71)

bir seyin roman ölçüsünde yardım edemeyeceğine inanıyordu. "Gerçek romançılık" Aksit Göktürk'ün belirttiği gibi, "her yöne esit ölçüde açılan güçlü bir kavrayışla, içgüdüyle, anlayışla atbaşı gider." Bu yüzden "Lawrence'a göre, bîlinçaltı romanlarının kendine dönüküğü ağırbaşlı romanın erken bunasıdır."

Aksit Göktürk'ün büyük bir başarısıyla çevirdiği "Anka Kuşu" (Bilgi Yayınevi, 5 lira) Lawrence konusundaki bilgi eksikliğini ve önyargıları giderecek bir tutumunu muştuluyor. Gererek kitabin başında aydınlatıcı tanıma yazısı, şekeke Lawrence'nın değişik yüzyelerini yansitan denemeler, yazının kişiliğini daha bîyük bir ustalıkla ortaya koymuş romanlarını, özellikle "The Rainbow" ve "Women in Love": Türkçeye okuma özlemi yaratıyor olurda. Romanlarının Türkiye'ye kazandırılmasıyla bu denemelerde öne sürülen ve ilk okunusta kuraldı: yalnızlıklar ve ozanca duygulukları ile yadırganabilecek nitelikte olan düşünüler daha inandırıcı bir anlatım dokusuyla karşımıza çıkacaktır.

Cevat ÇAPAN

TOPLUM YAYINEVİ

Yeni kitabı sunar

CİN DEVİRİMİ ve SONRASI

Jean - Jacques Brieux
Türkçe: Melih Borahan
6 lira
Bütün Kitapçılarda
TOPLUM YAYINEVİ
P.K. 176 — ANKARA
(Ant: 74)

Türkiyenin Tek Sosyalist Kitabevi SERGİ KİTABEVİ

Büyük Sinema İçi. YENİŞEHİR - ANKARA

(Ant: 77)

BİLGİ YAYINEVİ SUNAR ON KISA OYUN

Türkçe: Ülkü Tamer
6 lira
Bilgi Yayınevi - Yenisehir
ANKARA
(Ant: 70)

ELEŞTİRİNİN GELİP DAYANDIĞI YER

Memet Fuat

YAZI yazmaya karşı nice dir duyduğum isteksizliğin salt zamansızlığından, yazardığın baskısından geldiğini sanıyorum. Başka bir isteksizlik bu - eleştiriin gelip dayandığı yeri sezmenin isteksizliği. Bir çırpıda yazılıveren eleştirel makale nitelikinde yazaları gönü değil artık düşüncesine ulaşmanın yarattığı bir isteksizlik... O çeşit yazılarla ne yapılabilir bugün? Yeni yayımlamaya başlayan gençlerden edebiyatta kalması özlenenler yüreklenir. Okurların ilgisini iyi sanatçılara yöneltilir. Birtakım «yanlışların» tekrarlanan tekrarlanan yerleşmesi, doğrumsuz gibi gözükmesi önenir. Sanat hayatının akışı içinde günlerin getirdiği sorular ortaya vurulur... vb.. Az şey değil bunlar da, ama birkaç yıldır edebiyatımız bunların oldukça ötesinde bambaşka bir gereksinim duyuyor: Yeni, yepen bir değerlendirme gereksinimi.. Baştan aşağı her şeyin yeniden ele alıp enine boyuna, derinliğine gözden geçirilmesi, incelenmesi, karşılaştırılması gerekiyor. Hem bütünü görüben uzak bir açıdan, hem de eserlerin ta yamboşuna sokularak...

YIRMİNÇİ yüzyılın ikinci yirmi beş yılında Türk Edebiyatı daha önce eşî görülmemiş bir çeşitlilik sergilemesi içinde pek çok tısi sanatçı, bu arada birkaç da büyük sanatçı yetişti. Üçüncü yirmi beş yılın ortalarını aştığımız şu günlerde, yeni yetişen kuşaklar bir dayanak, bir çıkış noktası, bir temel olarak o günlere bakmak, o sanatçılarmı biratıklarını dîlik dîlik etmek zorundalar. Oysa bu «doğrudan doğruya yönelik» yapılmamış, hep ara kuşakların elden ele getirdikleri yargularla yetinmiştir. Daha çok çekimselerin ürünü olan, yerini alma kaygılarının hasınlığını taşıyan bu yarguların coğunlukla yanlış çıkmamasına şahşamak gerekdir. Öte yandan alışkanlıklarla gelen değer sıralanmalarının da hiçbir dayanağı bulunmadığı gittikçe daha belirginleşiyor.

BU bakımından, edebiyat alanında bir eleştiri döneminin başlaması, inceleme, araştırma çalışmalarına dayanan râdası yöntemlerle yeni değerlendirmelere gidilmesi, yalnız eleştiriin değil, bütünüyle edebiyatımızın bir atılımı olacak.

Canı istediği zaman canının istediğini yazan «kültürlü aydın» nitelikindeki eleştirmelerden bu atılımı sağlamakta pek yararılamamaz. Yurdumuzda çağdaş eleştiri yöntemlerinin ikinci ürünlerini vermiş olanlar da, bir çekimsenin, karşı çıkışın getirdiği bütün kusurları taşıdıkları için, eleştiriin belki de en önemli yanı olan «değerlendirmek» gücünün bir türlü edinmemiş, «öznel eleştiriin» benimsenmesi gereken yanlarından bissibîn koparak «çırkınlı eleştirmen» durumuna düşmüştür. Örneğse, şirlerin tat almayı, şirin güzellıklarını sezemeyen «azgâfîşî» beğenili eleştirmenler elinden çıkan sayfalar boyu «çâfir incelemeleri» hem okurları, hem de sanatçılari kullanilan yöntemlerin yanlış olduğu, işe yaramaz olduğu sanısına itmişler. Bu gibi durumları, bir geçiş döneminin kaçınılmaz talihsizlikleri diye anmamızı - yöntemlere hâc yüklenmeden...

TÜRK Edebiyatının hemen arkamızda duran en büyük yılalarını yeniden değerlendirme görevini yüklenen eleştirmenlerin coğuluğu daha yazmaya yeni başlamış, belki de hâc başlamamış kimseler arasından çıkacak... Zorla içine itildikleri «kuşak bilincî» ne düşüp nesnellik duygusunu yitirmeslerse, bir de «öznel eleştiriin» yargı verme güclünü edinemeylerse, günümüzün genç yazarları arasında bu yüce görevin ilk adayları bu günlerde birer ikişer siyârlar sanıyorum. Çünkü artık buram buram tüter oldu edebiyatımızın o çeşit eleştirmenlere gereksinimi..

UCUZ ve KALİTELİ

Sovyet - Romen - Fransız Klâsik Long Playleri

30 - 35 - 45 T.L.

SERGİ PLAKEVİ

Büyük Sinema İçi. YENİŞEHİR - ANKARA

(Ant: 78)

BEKLЕНЕН KİTAP Dünyayı Sarsan On Gün

çıkıtı

Yazar: John Reed
Türkçe: Rasih Güran
AGAOĞLU YAYINEVİ.
Ankara Cad. 37/7
(Vilâyet Karşısı) İstanbul
Tel: 277337
(Ant: 72)

BASIN DİYOR KI

Terör öyle mi? Hodri meydan!

BİRİBİRİNİ kovalayan zamlar, CHP Küçük Kurultayı'nın Sekizler aleyhindeki kararı ve AP iktidarnın «Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu» adı altında hazırladığı terör kanunu, geçtiğimiz hafta Türk basınında ele alınan başlıca konular oldu.

Tekel maddelerine ve sekere yapılan zamlar muhalif basında olduğu kadar muvafık basında da şiddetle tenkit ediliyor ve devletin gelirlerinin artırılması için vasıtah vergilere zam yerine gelir vergisinde adil ölçü-

elerde ve sonrasında hayli ımit uyandırmıştı. Şimdi gelen zamlar, vergiler, ona karşılık gellirler arasındaki dengesizlik, bu politikanın karakterini ortaya koymuyor. Herkesten aynı ölçüde alacağınız, sonra bu alıklarını sadece bir tarafa verecek ve onların refahını sağlayacaksun.

Muvafık basının en sağdaki kalemlerinden Ahmet Kabak Terçim'de vasıtah vergi adaletsizliğini söyle ortaya koyuyordu:

«Vasıtah vergi (yani ihtiyaç maddelerinin fiyatlarını artırmak suretiyle sağlanan gelir), yeryüzündeki vergilerin en adaletsizdir. Zengin de, fakire de 320 Kuruştan şeker satmak... Adaletle ilişiği var mı bunun? Halbuki tarihi gelirlerini vergilemek, ithal ve ihracatçılarının büyük saltanatlarını vergilemek, defterleri sıkı kontrol suretiyle vergi kaçağı, güm riük kaçağı, döviz ve mal kaçağı önemek gerekmeyen mi?» Kabaklı'nın karşı sayfasında Kadircan Kafı da aynı görüştediydi: «Şekere zam

yapılmamalıydı. Ama para iş zm. Neye zam yapılmalıdır? Mesela Gelir Vergisi'ne... Dar ve sabit gelirlilere dokunma, fakat yılda otuzbin, ellibin, yüzbin ve daha fazla kazananlardan yüzde elli den doksana kadar vergi al. Vergi kaçırmayı önle. Az kazanandan az, çok kazanandan çok. Adalet de budur. Yoksa şimdiki tutum değil...»

CHP Küçük Kurultayı'nın bildiriğini Milliyet'te Abdi İpekçi söyle yorumladı: «El başkanlarının bildirisi ile Feyzioğlu ve arkadaşları, teşkilatın güvenini resmen kaybetmiş bir heyet durumundadır. Mücadeleye devamda direnirlerse, o zaman herhalde CHP'den bir takım kopmalar, daha doğrusu kopardılar başlayacaktır.»

Yeni «şate'nin başzasının», Feyzioğlu ve arkadaşlarının ardından ilkleri belirttilerken şu tahnimleri sürüyüordu: «Olayların bundan sonrası sahnesinde Haysiyet divanlarının mı görevi çağırılacağı, yoksa toplantı olağanüstü Kurultay'ım mı bu koju kesip atacağım» şimdiden söylemeye imkân yoktur.

Herhalde görünen südur: Genel Merkez ve genel merkezin politikası tasvip edenler, minden galip ayrılacıkların güvenmektedirler. Bu inanc destekleyen pek çok sebep vardır.»

Resmi Yalan

Gümrük ve Tekel Bakanı İbrahim Tekin'in Senato'daki konuşmasından:

«Tekel zamlarına biz de tarafta değiliz. Bütçe dolayısıyla mecbur kaldık. Zam yok dersem bugün yalan söylemek durumuna düşecektim. Var dersem stoklara gidilecekti. Stokun önüne girmek maksadıyla hayatında ilk defa devlet menfaatlerini korumak için yalan söylemek durumuna düştüm.»

TERCÜMAN
(7 Şubat 1967)

şayan görecik bu tecrübe sonuclarımı.»

Yeni Gazete'nin başyazısında, bu kanun çıktıktı takdirde iktidarın istediği sonucu elde edemeyeceği belirtilerek söyle deniliyordu: «Tasarı kanunlaştıktı takdirde, önlemek istediği bülümeli hizlandırmaya elverişli bir ortam yaratılabileceği gibi, anayasa düzeninin verdiği imkânlarından yararlanarak onu yükseltme çalışan kişi ya da zimrolieri manevi bakımından daha güdüli hale getirebilecektir.»

Milliyet'te Refik Erduran, terör hevesillerine söyle meydan okuyordu: «Şimdi cephepler büsbütün kesinlikle ayrıacak, ak koyunla kara koyun arasında, parlamentoda, üniversitede, genel kuruluşlarında, sendikalarda, sanat alanında, hukukcular arasında, lisasız bütün toplumda açıkça belli olacak. Kaç zamanız istedigimiz geniş direnme cephesi kendiliğinden kurulacak. Gelirse gelsin fırına. Hodri meydan!»

Cetin Altan da Akgam'da ayını yargıya varyordu:

«Biz 1960'dan sonra sosyal ve ekonomik konularda halka uyandırma ve iktisadi muhalefet yapma yolunu seçmislik... Şimdi yeniden 1960 öncesine dönerek tek hedef halinde Demirelli karşımıza almak zorunda kalacağız ki, bu çeşit bir mücadeleden kimin galip, kimin mağlup olacağına tarih bir kere daha görecek. Haydi bakım Demirel, madem Demokraside ve Anayasa'ya İhanet haliñsin, yolun açık olsun. Başma neler geleceğin çok hızlı şekilde görecesin.»

Ne var ki, İl temsilcilerinin aldığı karara rağmen CHP'nin durumu bazı yazarlar tarafından hâlâ açıkça kavuşturulmuş kabul edilmeyordu. Nitelikle Son Havadis'te Orhan Seyfi Orhan bu görüşü söyle dile getiriyor: «Halk Partisi tezatlar partisidir. Her şey olur. Ortanın solundan bahsedilirken iktidarı ortaya çıkar. Her şey olabilir. Yalnız bir şey olamaz. Halk Partisi bu tutumunu değiştirmedikçe halkın oy olarak bir daha iktidara gelemez.»

Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu Tasarısı'nın açıklanması, devrinin ve tarafsız basında geniş tepki yarattı. Sağcı gazetelerde bu konuda herhangi bir yayın yapılmamakla beraber, kanunun Meclis'ten geçme için gerekli havayı yaratmak neşriyat esirgenmemiyoordu.

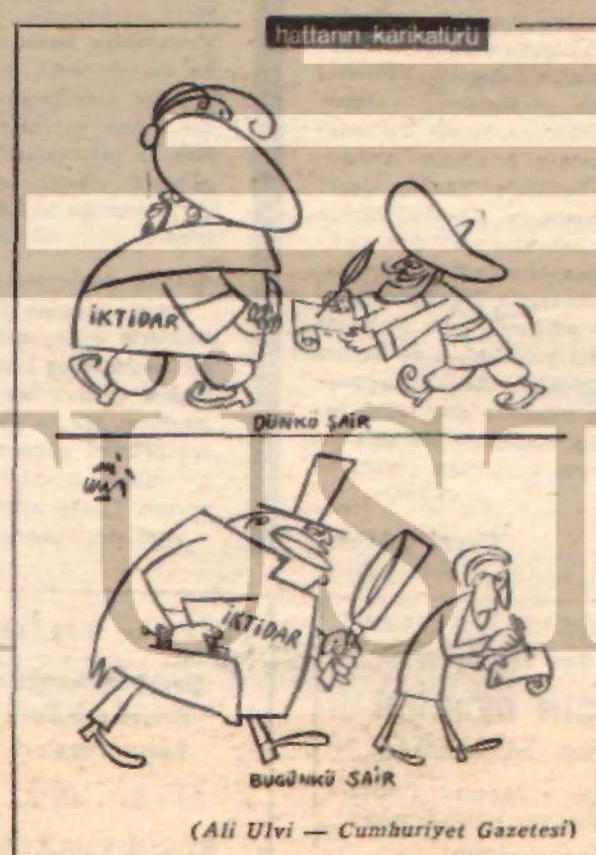
Cumhuriyet'te Evcet Güresin, kanunun uzun vadede iktidar lehine bir sonuç vermeyeceğini, başarısız terör denemelerinden örneklerle açıkladı: «Polis yoluyla bir fedai havası yaratılarak sindirme metodu denecektir. Aslında yeni keşfedilmiş şeyler değil bunlar, hep yakın tarihümüzde tecrübe edildi ve hiçbir sonucu da vermedi. Ya-

PAUL LOUIS

FRANSIZ SOSYALİZMI TARİHİ

Ceviren: Serif Hulusi
444 sayfa, Endeks 15 TL
DÖRDUNCÜ YAYINEVİ
Genel Dağıtım: Kemal Karatekin - Ankara Cad. No. 51

(Ant: 82)

(Ali Ulvi — Cumhuriyet Gazetesi)

ADIDEĞMEZ
(Yeni İstanbul -
11.2.1967)

İere uygun ayarlamalar yapılması isteniyordu.

Milliyet'te Abdi İpekçi «Yeni vergi» - «İktidarı»lığını, temel ihtiyaç maddelerine zam yapılmayacağını vaadederek iktidara gelen AP'nin bu sözü tutmayacağı başından biliniyordu. AP Hükümeti herhalde eninde sonunda başvurmak zorunda kalaçağı bir yola bir an önce girmeyi ve bunun yaratacağı olumsuz etkileri seçim yelpaze kadar gidermeyi tasarlamıştır» diyor, Cumhuriyet'te Evcet Güresin sunular yaziyo: «Soyun Demirel'in refah devleti sloganı se-